

Załącznik nr 1

do Uchwały XIII/99/2011
Rady Gminy Grodziczno
z dnia 10 listopada 2011r.

GMINA GRODZICZNO

STUDIUM UWARUNKOWAN I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

CZĘŚĆ III

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO (tekst ujednolicony)

jednostka opracowująca zmiany studium:

Rożen & Rożen Pracownie Autorskie Urbanistyki i Architektury
ul. Sarnowskiego 3/1, 10-115 Olsztyn

główny projektant:

mgr inż. arch. Izabella Ossowska – Rożen
wpis na listę POIU Nr G-013/2002 upr. urb. nr 1088/90

SPIS TREŚCI:

zespół autorski.....	str. 3
WSTĘP – zakres zmian.....	str. 4
I. WSTĘP.....	str. 5
A. Część podlegająca uchwaleniu.....	str. 5
B. Część informacyjna i studialna.....	str. 5
C. Dokumenty formalno-prawne.....	str. 5
II. CELE ROZWOJU GMINY.....	str. 6
1. Cel nadrzędny „Misja”.....	str. 6
2. Cele strategiczne i przyporządkowane im cele operacyjne warunkujące osiągnięcie celu nadrzędnego.....	str. 6
III. GŁÓWNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU.....	str. 7
1. Uwarunkowania zewnętrzne.....	str. 7
a) przyrodnicze.....	str. 7
b) infrastrukturalne.....	str. 7
c) sąsiedztwo.....	str. 7
2. Warunki rozwoju funkcji gospodarczych.....	str. 8
a) preferencje – warunki korzystne.....	str. 8
b) zagrożenie – czynniki ograniczające.....	str. 8
c) konflikty.....	str. 8
IV. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	str. 9
1. Zasady wydzielenia stref polityki przestrzennej.....	str. 9
2. Kierunki polityki przestrzennej w poszczególnych strefach.....	str. 9
Strefa I – „parkowo – krajobrazowa”.....	str. 9
Strefa II – „krajobrazowa”.....	str. 12
Strefa III – „aktywizacji gospodarczej”.....	str. 12
Strefa IV – „rolniczo - osadnicza”.....	str. 13
3. Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych.....	str. 14
3.1. Rolnictwo i rybactwo.....	str. 14
3.2. Leśnictwo.....	str. 15
3.3. Przemysł i rzemiosło.....	str. 16
3.4. Turystyka.....	str. 17
4. Kierunki rozwoju osadnictwa.....	str. 17
4.1. Hierarchia sieci osadniczej.....	str. 17
4.2. Zasady rozwoju.....	str. 18
4.3. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów.....	str. 18
4.4. Tereny wyłączone spod zabudowy.....	str. 18
4.5. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	str. 19
V. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO.....	str. 19
1. Komunikacja drogowa.....	str. 19
2. Obiekty inżynierskie.....	str. 21
3. Urządzenia obsługi.....	str. 21
4. Komunikacja kolejowa.....	str. 22
5. Ścieżki rowerowe.....	str. 22
VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY.....	str. 22
1. Elektroenergetyka.....	str. 22
2. Gospodarka wodno-ściekowa.....	str. 24
2.1. Zasady ogólne.....	str. 24
2.2. Proponowane kierunki rozwoju w odniesieniu do wyznaczonych rejonów gminy w zakresie wodno-kanalizacyjnym.....	str. 25
2.3. Rozwiązania alternatywne.....	str. 27
3. Gospodarka gazowa.....	str. 28
4. Gospodarka ciepła.....	str. 28
5. Telekomunikacja.....	str. 28
6. Gospodarka odpadami stałymi.....	str. 28
VII. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	str. 29
1. Prawne formy ochrony przyrody i środowiska naturalnego.....	str. 29
A. ustanowione przez Ministra Środowiska lub ustawą.....	str. 29
B. proponowane przez Ministra Środowiska do objęcia ochroną.....	str. 29
C. ustanowione przez Wojewodę.....	str. 29
2. Obszary do objęcia ochroną i wymagające ochrony.....	str. 31
3. Lokalne wartości środowiska przyrodniczego.....	str. 31
4. Sieć ekologiczna.....	str. 32
5. Zlewnie chronione.....	str. 33
6. Zagrożenie środowiska przyrodniczego.....	str. 33
VIII. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	str. 34
1. Podstawa formalno - prawna.....	str. 34
2. Zasady ochrony zasobów kulturowych.....	str. 35
3. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	str. 36
4. Stanowiska archeologiczne.....	str. 36

5. Kształtowanie form architektonicznych	str. 37
6. Zasób obiektów zabytkowych	str. 37
IX. OBRONA CYWILNA I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	str. 47
1. Obrona cywilna.....	str. 47
2. Ochrona przeciwpożarowa.....	str. 47
X. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.....	str. 47
XI. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	str. 47
XII. PLANY MIEJSCOWE.....	str. 48
1. Plany miejscowe sporządzone na mocy ustawy z 1994 r.	str. 48
2. Plany miejscowe sporządzone na mocy ustawy z 2003 r.	str. 48
3. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić plan zagospodarowania przestrzennego	str. 48
XIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.....	str. 48
XIV. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH	str. 49
XV. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	str. 49
XVI. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY.	str. 49
XVII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	str. 49
XVIII. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCEGO W GMINIE	str. 49
XIX. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271).....	str. 49

WSTĘP – zakres zmian

Niniejsza zmiana „Studium” została sporządzona na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązującej od 11 lipca 2003r.

Zmiany nie naruszają podstawowych elementów studium: kierunków przestrzennego rozwoju gminy oraz zasad polityki przestrzennej w wyznaczonych strefach.

1. Zmiany merytoryczne obejmują następujące tereny i zagadnienia:
 - zasady lokalizacji elektrowni wiatrowych,
 - aktualizacja danych odnośnie złóż kopalin oraz terenów i obszarów górniczych,
 - wprowadzenie alternatywnych rozwiązań gospodarki ściekowej,
 - zwiększenie terenów rozwojowych o funkcji mieszkalno - usługowej w miejscowościach Boleszyn, Kuligi, Grodziczno i Mroczno oraz terenów przedsiębiorczości i usług w miejscowościach Grodziczno, Mroczno, Boleszyn.
2. Zaktualizowano dane dotyczące inwestycji celu publicznego lokalnych i ponadlokalnych
3. Zaktualizowano rozdział dotyczący ochrony dóbr kultury.
4. Wprowadzono aktualną numerację dróg powiatowych i gminnych.
5. W treści i na rysunku studium wprowadzono zmiany mające na celu dostosowanie do obecnego stanu prawnego w zakresie:
 - prawnych form ochrony przyrody,
 - terenów zamkniętych
 - aktualizacji aktów prawnych wymienionych w treści „Studium....”.

Ponadto zaktualizowano mapę warunków ekofizjograficznych w skali 1 : 25 000 w zakresie terenów objętych prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody.

Niniejsza zmiana studium składa się z następujących części podlegających uchwaleniu:

- Część tekstowa - „Kierunki zagospodarowania przestrzennego – tekst ujednolicony”, stanowiąca załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Grodziczno
- Część graficzna - mapa w skali 1: 25 000 stanowiąca załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Grodziczno, zatytułowana „Kierunki zagospodarowania przestrzennego.”

I. WSTĘP

Elaborat „ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodziczno” składa się z następujących elementów:

A. CZĘŚĆ PODLEGAJĄCA UCHWALENIU:

„Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, składająca się z części tekstowej – załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Grodziczno i map w skali 1: 25 000

- załącznik nr 2 do Uchwały „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”
- załącznik nr 3 do Uchwały „Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego”
- załącznik nr 4 do Uchwały „Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej”

B. CZĘŚĆ INFORMACYJNA I STUDIALNA:

„Stan istniejący”

- opis
- stan istniejący – schematy załączone części opisowej:
 - gleby
 - ludność
 - usługi
 - drogi
- mapa stanu istniejącego w skali 1 : 25 000
- mapa własności w skali 1 : 25 000

„Diagnoza stanu i uwarunkowania rozwoju”

- opis
- mapa warunków ekofizjograficznych w skali 1 : 25 000
- schematy załączone w części opisowej:
 - uwarunkowania zewnętrzne
 - ochrona środowiska
 - obszary naturalnych zagrożeń geologicznych i wodnych

C. DOKUMENTY FORMALNO – PRAWNE

Niniejsze opracowanie stanowi część trzecią studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodziczno

Część pierwsza – baza danych, niepodlegająca uchwaleniu, zawiera dane i informacje dotyczące stanu istniejącego i była podstawą do formułowania uwarunkowań.

Część druga – zawiera uwarunkowania rozwoju wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, stanu prawnego gruntów, warunków i jakości życia mieszkańców, występowania naturalnych zagrożeń geologicznych, oraz zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na podstawie „Informacji z planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodziczno”, opracowanej przez Warmińsko - Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie w 2003 roku.

Niniejsza, podlegająca uchwaleniu część studium, zawiera główne uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju oraz zasady polityki przestrzennej w odniesieniu do wydzielonych obszarów, sformułowane na podstawie rozpoznanych uwarunkowań i stanowi załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Grodziczno.

Elementem składowym niniejszej części studium są rysunki w skali 1: 25 000 stanowiące załączniki nr 2-4 wymienione w punkcie C.

II. CELE ROZWOJU GMINY

W strategii rozwoju Gminy Grodziczno, opracowanej w 2000 r. sformułowano cele rozwoju w oparciu o rozpoznanie silnych i słabych stron Gminy (analiza SWOT) Każdemu z celów strategicznych przyporządkowano cele operacyjne (krótkoterminowe)

1. Cel nadrzędny - „Misja”

- Celem nadrzędnym jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój rolnictwa, małych i średnich przedsiębiorstw oraz turystyki

2. Cele strategiczne i przyporządkowane im cele operacyjne warunkujące osiągnięcie celu nadrzędnego:

- **Rozwój nowoczesnego rolnictwa w gminie Grodziczno**

Cele operacyjne:

- uzupełnienie i unowocześnienie infrastruktury wsi
- unowocześnienie gospodarstw rolnych
- tworzenie rolniczych grup producenckich

- **Gmina Grodziczno miejscem atrakcyjnym dla turystów**

Cele operacyjne:

- promocja obszarów turystycznych gminy
- plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rynek i Ostaszewo (cel w części zrealizowany)
- rozwój działalności agroturystycznej (oraz działalności towarzyszących)

- **Rozwój przedsiębiorczości w Gminie**

Cele operacyjne:

- wyznaczenie potencjalnych terenów pod przedsiębiorczość
- infrastruktura techniczna – zapewnienie dostępności
- preferencje dla rozpoczęcia inwestycji

- **Podniesienie wiedzy, umiejętności i kondycji społeczeństwa**

Cele operacyjne:

- dostęp do informacji – m.in. utworzenie pracowni internetowych (z możliwością funkcjonowania jako kluby pozalekcyjne)
- propagowanie szkoleń
- świetlice i biblioteki
- poprawa bazy lokalowej służby zdrowia
- stworzenie bazy sportowej

- **Ochrona zasobów środowiska**

Cele operacyjne:

- wykorzystanie walorów parku krajobrazowego

- edukacja ekologiczna
- infrastruktura techniczna

III. GŁÓWNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Uwarunkowania zewnętrzne

a) przyrodnicze

W koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, południowo-wschodni fragment obszaru gminy położony jest w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym. Łączy on Zachodniomazurski Obszar Węzłowy o znaczeniu międzynarodowym (zalegający w kierunku na północny - wschód od terenu gminy) z Obszarem Pojezierza Chełmińskiego - Dobrzyńskiego, mającym rangę obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym (znajdującym się w kierunku na południowy - zachód od granic gminy).

Część obszaru gminy Grodziczno wchodzi w skład ostoi przyrody będących obszarami Natura 2000, zatwierdzonym przez Komisję Europejską. Są to Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Drwęcy (PLH 280001) oraz Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Rzeki Wel (PLH280015).

Południowa i częściowo zachodnia część obszaru gminy oraz fragmenty w jej części wschodniej znajdują się w obrębie zlewni pojeziernej.

Izolacja wód w głębszych od powierzchni jest w większości pełna, a połowiczna tylko w rejonie rynny jez. Zwiniarz. Stopień zagrożenia użytkowych poziomów wodonośnych na terenie gminy jest niski i bardzo niski.

b) infrastrukturalne

Układ nadrzędny w gminie tworzą drogi:

Wojewódzkie

- droga nr 538 Łasin - Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo - Rozdroże wiąże ze sobą drogi krajowe nr 7 Warszawa- Gdańsk postulowana do podniesienia klasy do ekspresowej S i nr 15 Ostróda-Toruń postulowana do podniesienia klasy do Głównej ruchu przyspieszonego GP.
- droga nr 541 Lubawa-Lidzbark - stanowi ważne powiązanie Ostródy, Lubawy w kierunku Warszawy.

Przez gminę przebiega linia kolejowa magistralna E-65, umożliwiająca bezpośrednio powiązanie Gdyni z Warszawą. Położona jest w VI europejskim korytarzu transportowym.

W południowo – wschodniej części gminy przebiega linia przesyłowa elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220 kV Włocławek Azoty – Olsztyn. Przewiduje się po trasie istniejącej linii budowę elektroenergetycznej linii napowietrznej dwutorowej 2 x 400 kV.

Stan techniczny dróg i obiektów inżynierskich jest zły.

b) sąsiedztwo

Najbliżej położonym ośrodkiem rozwoju o znaczeniu powiatowym przewidzianym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko –mazurskiego jako ośrodek koncentracji infrastruktury usługowej jest miasto Nowe Miasto Lubawskie

W Działdowskiej strefie polityki przestrzennej, w której wg położona jest gmina Grodziczno, ośrodkiem o subregionalnym zasięgu oddziaływania jest miasto Działdowo pełniące funkcję równoważenia rozwoju na terenie strefy.

Jest to ośrodek lokalizacji urządzeń usługowych o znaczeniu powiatowym i ponad powiatowym w zakresie edukacji, ochrony zdrowia, kultury, sportu, handlu oraz jednostek otoczenia biznesu.

2. Warunki rozwoju funkcji gospodarczych

a) Preferencje- warunki korzystne

- Wystarczające zasoby wód podziemnych dla zaspokojenia potrzeb docelowych. Pobór wód podziemnych stanowi 7% zasobów dyspozycyjnych
- Istniejące, wydajne zbiorowe ujęcia wody w pełni pozwalające na perspektywiczne zaspokojenia potrzeb gminy.
- Średni stopień zwodociągowania gminy ca 60%
- W większości dobre i średnie warunki glebowe na obszarze gminy do prowadzenia gospodarki rolnej.
- Obszar dość korzystny pod względem możliwości wykorzystania energii wiatru
- Występowanie obszarów stosunkowo odpornych na antropopresję – znaczny obszar gminy położony jest poza zlewnią bezpośrednią jezior oraz posiada izolację wód wglębnych od powierzchni. Jest to izolacja pełna, tylko w rejonie rynny jeziora Zwiniarz połowiczna.
- Obecność odbiornika ścieków o dużych przepływach.
- Przepustowość istniejących głównych sieci elektroenergetycznych generalnie wystarczająca na pokrycie potrzeb docelowych – często znacznie przekraczająca występujące zapotrzebowanie mocy.
- Blisko 100% telefonizacji
- Obecność dróg wojewódzkich oraz linii kolejowej magistralnej
- Gęsta sieć dróg powiatowych.
- Obszary atrakcyjne dla turystyki i wypoczynku.
- Obecność miejscowości z dobrze zachowanym historycznym układem ruralistycznym i dobrze zachowaną zabudową oraz zabytków.
- Korzystna struktura wieku ludności - duży udział osób w wieku produkcyjnym.

b) Zagrożenia – czynniki ograniczające

- Brak kanalizacji sanitarnej w gminie.
- Brak sieci gazowej wysokiego ciśnienia i brak stacji redukcyjnej I^o.
- Brak gazyfikacji gminy (brak sieci gazowej średniego ciśnienia).
- Brak pełnego zwodociągowania gminy w oparciu o wodociągi zbiorowe.
- Zwodociągowanie wsi na terenach chronionych bez rozwiązania gospodarki ściekowej.
- Ograniczenia dla gospodarki leśnej na terenach chronionych
- Krótki okres wegetacji, bogata rzeźba terenu na znacznych obszarach gminy.
- Niski stopień nowoczesności oraz rozdrobnienie gospodarstw.
- Baza turystyczna w większości o niskim standardzie oraz brak bazy całorocznej.
- Brak środków na inwestycje publiczne.
- Niski status ekonomiczny ludności.
- Ekologiczna degradacja terenów turystyczno – wypoczynkowych ze względu na brak kanalizacji sanitarnej w istniejących obiektach.
- Konieczność zachowania skali i charakteru istniejącej historycznie ukształtowanej zabudowy.
- Ograniczenia dla zainwestowania w strefach ochrony archeologicznej.
- Zagrożenie degradacją krajobrazu kulturowego poprzez niekontrolowane procesy urbanistyczne na terenie poszczególnych miejscowości i złą jakością architektury.

c) Konflikty

- Wysoki wskaźnik bezrobocia przy korzystnej strukturze wieku mieszkańców
- Rozwój przemysłowych ferm hodowlanych i naciski inwestycyjne na wprowadzanie zabudowy na tereny o wysokiej randze przyrodniczej.

IV. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW

1. Zasady wydzielenia stref polityki przestrzennej

Na obszarze gminy wydzielono 4 strefy o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach polityki przestrzennej.

Strefa I –parkowo-krajobrazowa, obejmuje najcenniejsze przyrodniczo tereny w środkowej części gminy – Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel oraz teren Welskiego Parku Krajobrazowego. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego.

Strefa II – krajobrazowa, obejmuje stosunkowo niewielki obszar w południowo-wschodniej części gminy w całości położony w obrębie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego.

Strefa III –aktywizacji gospodarczej, obejmuje północno- wschodnią część gminy. Przewidziana do rozwoju wielofunkcyjnego – mieszkalnictwa, rzemiosła, wytwórczości i składów, bardziej intensywnych form rolnictwa, a w rejonie jeziora Hartowiec również funkcji turystycznej.

Strefa IV – rolniczo-osadnicza, obejmuje południowo-zachodnie tereny gminy. Przewidziana do rozwoju głównie funkcji rolnej

Jako podstawowe kryterium wydzielenia stref przyjęto walory przyrodniczo – krajobrazowe i wrażliwość środowiska na działalność ludzką w oparciu o warunki ekofizjograficzne, prawne formy ochrony przyrody oraz obecne trendy rozwojowe.

W obrębie strefy I i III wydzielono obszary funkcjonalne. Jako kryterium wydzielenia obszarów przyjęto granice terenów objętych ochroną prawną, charakter istniejącego zagospodarowania, trendy rozwojowe na danym obszarze i predyspozycje terenu do pełnienia określonych funkcji. W obrębie stref i obszarów funkcjonalnych wydzielono tereny osadnicze oraz w odniesieniu do obszarów, gdzie spodziewany jest znaczny rozwój również tereny rozwojowe. Tereny osadnicze zostały wyznaczone w granicach istniejącego zainwestowania, przy czym tereny wyznaczone pod zabudowę w obowiązującym do końca 2002 r planie miejscowym gminy potraktowano jako stan istniejący, niezależnie od tego czy zostały zabudowane czy nie. Wyznaczone na rysunku planu tereny osadnicze należy rozumieć jako obszary zwartej zabudowy.

2. Kierunki polityki przestrzennej w poszczególnych strefach

Strefa I –parkowo-krajobrazowa,

Teren strefy przecina teren gminy Grodziczno z od jej południowo - wschodniej granicy w kierunku północno-zachodnim. Obejmuje tereny najcenniejsze krajobrazowo i przyrodniczo związane ze środkowym biegiem rzeki Wel: Welski Park Krajobrazowy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel.

W obrębie strefy znajduje się rezerwat „Piekiełko” oraz ostoje przyrody NATURA 2000: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Przełomowa Dolina Rzeki Wel, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Drwęcy.

Funkcje gospodarcze w tej strefie muszą być podporządkowane wymogom ochrony środowiska.

W obrębie strefy wydzielono dwa obszary funkcjonalne:

• **obszar IA – „Parkowy”** – obejmujący teren Welskiego Parku Krajobrazowego (WPK) – jego znaczącą część położoną w granicach gminy Grodziczno. Granica obszaru pokrywa się z granicą WPK. W północnej części obszaru znajduje się fragment ostoi NATURA 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy.

Obszar położony prawie w całości w zlewni pojeziernej. Tylko północny skraj obszaru znajduje się poza zlewnią – okolice miejscowości Grodziczno i częściowo Nowe Grodziczno.

Obszar predysponowany głównie do funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej w tym również w formach pobytowych, oraz rolnictwo w formach przyjaznych środowisku.

Na terenie parku krajobrazowego zasady użytkowania i zagospodarowania określi plan ochrony parku. Do czasu opracowania planu ochrony parku należy stosować wymogi w zakresie użytkowania i ochrony według przepisów odrębnych – Rozporządzenia nr 34 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego. Celem ochrony Parku wg wymienionego wyżej rozporządzenia jest m.in. zachowanie swobodnie meandrującej rzeki Wel i jej doliny oraz licznych starorzeczy i odnóg, torfowisk i obszarów wodno – błotnych, zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej, zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego.

Na terenie Parku Obowiązuje m.in. zakaz zmiany stosunków wodnych, regulacji i zabudowy hydrotechnicznej rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz innych prac mogących mieć niekorzystny wpływ na ekosystemy objęte ochroną i pogarszających stan zasobów wodnych, z wyłączeniem z zakazu budowy ujęć wodnych, zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkami, lokalizacji obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych, skarp nadbrzeżnych rzek i jezior.

kierunki polityki przestrzennej:

- unikać sytuowania elektrowni wiatrowych.
- chronić teren ostoi przyrody „Przełomowa Dolina Rzeki Wel” przed nową zabudową w tym rolniczą;
- zachować rzekę Wel i jej dolinę w wysokim stopniu naturalności.
- chronić pozostały teren WPK przed zabudową rozproszoną; nową zabudowę, należy lokalizować w nawiązaniu do istniejącej zabudowy wsi Lorki i Trzcina.
- grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.
- trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu
- tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym.
- preferencje dla rozwoju turystyki kwalifikowanej, wędrowskiej – rowerowej, pieszej, wodnej;
- przystosować teren do penetracji turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie ścieżek pieszych, rowerowych.
- rozwijać funkcję agroturystyki przede wszystkim w oparciu o istniejące siedliska z ich ewentualną rozbudową.
- w rolnictwie stworzyć preferencje dla rozwoju form opartych o ekologiczne zasady gospodarowania,

- rozwój osadnictwa turystycznego w rejonie miejscowości Rynek, zgodnie z obowiązującym planem miejscowym oraz na wyznaczonych terenach rozwojowych w m. Rynek i w rejonie jez. Grądy przy drodze na Kiełpiny.

W północnej części obszaru, w sąsiedztwie miejscowości Grodziczno wyznaczono tereny rozwojowe pod nowe osadnictwo o dominującej funkcji mieszkaniowej.

•**obszar IB** – „krajobrazowy” – obejmujący teren „Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel” (OChK Doliny Rzeki Wel), jego części w granicach gminy Grodziczno. Granica obszaru pokrywa się z granicą OChK Doliny Rzeki Wel. W obrębie obszaru znajduje się część ostoju „Dolina Drwęcy”

W obrębie obszaru obowiązują zakazy i nakazy zawarte w Rozporządzeniu nr 144 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel.

Obowiązują m.in. zakazy lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem realizacji inwestycji realizujących cele publiczne, zakaz likwidowania obszarów wodnoblotnych, zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkami.

Do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zalicza się m.in. fermy hodowlane o wielkości powyżej 40 jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP).

kierunki polityki przestrzennej:

- unikać sytuowania elektrowni wiatrowych.
- chronić dolinę rzeki Wel przed zabudową w tym rolniczą; zachować rzekę i jej dolinę w wysokim stopniu naturalności.
- trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu
- tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym.
- grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.
- przystosować teren do penetracji turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie ścieżek pieszych, rowerowych.
- rozwijać funkcję agroturystyki przede wszystkim w oparciu o istniejące siedliska z ich ewentualną rozbudową.
- obiekty obsługi ruchu turystycznego lokalizować w nawiązaniu do istniejącej sieci osadniczej
- w rolnictwie stworzyć preferencje dla rozwoju form opartych o ekologiczne zasady gospodarowania, rozwój upraw warzywniczych i sadownictwa

W obrębie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej w miejscowości Kuligi. Niewielki teren pod funkcje rekreacyjne wyznaczono nad rzeką Bałwanką w miejscowości Mroczenko i w przysiółku Wenecja.

Nowa zabudowa winna być realizowana na terenach osadniczych, gdzie rezerwy terenu pod funkcje mieszkaniowe nie zostały wykorzystane. Są to tereny położone w większości poza zlewnią pojezierną.

Gospodarka ściekowa w miejscowościach Zajączkowo, Kuligi może być prowadzona w oparciu o indywidualne systemy.

Strefa II – „krajobrazowa”

obejmuje teren „Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu” (Buchnowski OChK), jego części w granicach gminy Grodziczno.

Teren w całości położony w zlewni pojezierniej.

W obrębie strefy obowiązują zakazy i nakazy zawarte w Rozporządzeniu nr 145 Wojewody warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obowiązują m.in. zakazy lokalizowania nowych obiektów zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem realizacji inwestycji realizujących cele publiczne, zakaz likwidowania obszarów wodnoblotnych, zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej rzek, jezior i innych zbiorników wodnych z wyjątkami.

kierunki polityki przestrzennej:

- przystosować teren do penetracji turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie ścieżek pieszych, rowerowych;
- rozwijać funkcję agroturystyki przede wszystkim w oparciu o istniejące siedliska z ich ewentualną rozbudową.
- w rolnictwie stworzyć preferencje dla rozwoju form opartych o ekologiczne zasady gospodarowania.
- unikać sytuowania elektrowni wiatrowych.
- trwale użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu
- tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym.
- grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.

W obrębie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji turystycznej w rejonie jez. Grady przy drodze do Kiełpin.

Strefa III – „aktywizacji gospodarczej,”

Obejmuje tereny w północno-wschodniej części gminy, w większości rolnicze o niskiej lesistości, charakteryzujące się występowaniem urodzajnych gleb, stosunkowo odporne na działalność ludzką.

W obrębie strefy wydzielono dwa obszary funkcjonalne:

•**obszar IIIA**– „rolniczy” – obejmujący tereny położone w północnej części strefy, w większości poza zlewnią pojezierną z wyjątkiem fragmentu wschodniego w sąsiedztwie jeziora Zwiniarz i jeziora Katlewo. Fragment obszaru położony nad jeziorem Zwiniarz objęty jest ochroną. Jest to zespół przyrodniczo-krajobrazowy jeziora Zwiniarz, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 17 Wojewody warmińsko _ mazurskiego z dnia 20 czerwca 2007 r. Na terenie zespołu przyrodniczo- krajobrazowego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu wynikające z w/w rozporządzenia, m.in. zakaz zmiany sposobu użytkowania terenu.

W rejonie miejscowości Linowiec znajduje się fragment ostoi NATURA 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy.

Obszar predysponowany do:

- utrzymania dominacji funkcji rolnej w formach bardziej intensywnych

- rozwoju osadnictwa
- rozwoju małych i średnich zakładów produkcyjnych z preferencją przetwórstwa rolno - spożywczego

kierunki polityki przestrzennej:

- trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu
- tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym.
- grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.
- w rolnictwie należy dążyć do poprawy struktury obszarowej gospodarstw – tworzenie gospodarstw farmerskich.
- potrzeby w zakresie budowy elektrowni wiatrowych, należy realizować w obrębie tego obszaru z wyłączeniem Obszaru Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy oraz terenu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Jeziora Zwiniarz.
- obiekty produkcyjne należy lokalizować przede wszystkim na wyznaczonych terenach rozwojowych oraz w obrębie istniejących jednostek osadniczych.
- szerszy rozwój przemysłu winien być poprzedzony realizacją sieci kanalizacji sanitarnej.

W obrębie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe osadnictwa o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej i tereny przemysłowo -składowe.

Gospodarka ściekowa w miejscowościach Świniarz i Zwiniarz może być prowadzona w oparciu o indywidualne systemy.

• **obszar IIIB** – „rolniczo – turystyczny”, obejmujący tereny położone w południowej części strefy, w rejonie Jeziora Hartowieckie oraz wsi Ostaszewo o glebach średnio i słabourodajnych, położone w zlewni pojeziernej. Obszar predysponowany do rozwoju funkcji turystycznej w tym form pobytowych oraz osadnictwa.

kierunki polityki przestrzennej:

- grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.
- nową zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną lokalizować przede wszystkim na terenach wyznaczonych w planie miejscowym
- na wyznaczonych terenach rozwojowych nową zabudowę mieszkaniową, rekreacyjną i usługową realizować wzdłuż istniejących dróg gminnych i tras przebiegu urządzeń sieciowych, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy,
- rozwój agroturystyki
- gospodarka rolna w oparciu o ekologiczne zasady gospodarowania, rozwój upraw sadowniczych i ogrodnictwa

Strefa IV - „rolniczo-osadnicza”

Obejmuje południowo – zachodnią część gminy. Obszar strefy przylega od strony wschodniej do granic Welskiego Parku Krajobrazowego, a od strony północnej do granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu doliny Rzeki Wel. Są to tereny w większości

rolnicze o niskiej lesistości, charakteryzujące się występowaniem gleb w większości średniej przydatności rolniczej, położone w zlewni pojeziernej.

Obszar predysponowany do:

- utrzymania dominacji funkcji rolnej w formach bardziej intensywnych
- rozwoju osadnictwa
- rozwoju małych i średnich zakładów produkcyjnych z preferencją przetwórstwa rolno – spożywczego.

kierunki polityki przestrzennej:

- trwałe użytki zielone, szczególnie wytworzone z gleb pochodzenia organicznego pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu
- tereny bagienne pozostawić w stanie naturalnym.
- grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.
- gospodarka rolna w formach bardziej intensywnych z ograniczeniami wynikającymi z faktu położenia obszaru w zlewni pojeziernej
- potrzeby w zakresie budowy elektrowni wiatrowych, realizować w obrębie tego obszaru
- ze względu na położenie w obrębie zlewni pojeziernej szerszy rozwój możliwy po zrealizowaniu systemów kanalizacji sanitarnej.

Na terenie obszaru wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji rekreacyjnej w obrębie geodezyjnym Mroczo. W miejscowościach Mroczo i Boleszyn wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji mieszkalno-usługowej oraz tereny rozwojowe o dominującej funkcji przemysłowo-składowej

3. Kierunki rozwoju funkcji gospodarczych

3.1. Rolnictwo i rybactwo

Rolnictwo, obok turystyki, jest nadal funkcją wiodącą

Terenami posiadającymi najbardziej korzystne warunki do rozwoju funkcji rolnej są: w strefie III obszar III A – „rolniczy” oraz strefa IV.

W strefie I obszar IB- „krajobrazowy” oraz w strefie II „krajobrazowej” warunki glebowe korzystne i średniokorzystne do rozwoju funkcji rolnej, lecz większe ograniczenia wynikające z położenia na terenach chronionego krajobrazu. W strefie I obszar IA warunki przyrodnicze są mało korzystne dla rolnictwa – niskie klasy gleb bogata rzeźba terenu oraz ograniczenia wynikające z położenia w obrębie Welskiego Parku Krajobrazowego.

W oparciu o rozpoznane warunki do produkcji rolnej przyjęto następujące kierunki rozwoju:

- dostosowywanie rolnictwa do funkcjonowania w standardach międzynarodowych;
- wspieranie podmiotów gospodarczych w pozyskiwaniu środków unijnych.
- rozwój kierunków produkcji rolnej (produkcja roślinna i zwierzęca) powinien być uzależniony od potencjału zawartego w warunkach przyrodniczych obszaru, a intensywność produkcji od odporności środowiska na antropopresję;
- koncentracja stad zwierząt hodowlanych musi być dostosowana do posiadanej powierzchni ziemi (areal, do którego właściciel ma tytuł prawny), pozwalającej na pełne zagospodarowanie odchodów zwierzęcych, zgodnie z Dyrektywą azotanową i ustawą o nawożeniu oraz gwarantować dobrostan zwierząt;

- tworzenie większych obszarowo gospodarstw farmerskich na terenach bardziej odpornych na działalność ludzką (antropopresję) tj. w strefie III obszar III A – „rolniczy” oraz w strefie IV;
- na pozostałym obszarze gospodarstwa rolne oparte o ekologiczne formy gospodarowania;
- zasady prowadzenia gospodarki rolnej na obszarze Welskiego Parku Krajobrazowego (strefa I obszar IA) określi, po jego sporządzeniu, plan ochrony parku; do czasu opracowania planu ochrony parku należy stosować wymogi w zakresie użytkowania i ochrony według przepisów odrębnych – Rozporządzenia nr 34 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Welskiego Parku krajobrazowego.
- na całym obszarze gminy preferuje się rolnictwo zintegrowane z działalnością turystyczną poprzez tworzenie gospodarstw agroturystycznych;
- zasady powstawania nowych siedlisk rolniczych zostały omówione w pkt. 6 „zasady rozwoju osadnictwa”
- technologie produkcji rolnej muszą uwzględniać wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, w szczególności zasobów wodnych – wód powierzchniowych i wglębnych;
- na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego obowiązuje zakaz lokalizowania ferm hodowlanych; przy lokalizacji obiektów produkcji zwierzęcej na terenach chronionego krajobrazu obowiązują ograniczenia wynikające ze stosownych rozporządzeń Wojewody Warmińsko-Mazurskiego;
- fermy hodowlane nie mogą być lokalizowane na terenach osadniczych i rozwojowych o dominującej funkcji mieszkaniowej i rekreacyjnej.

W zakresie gospodarki rybackiej

Zaleca się intensyfikację produkcji rybackiej, która obok korzyści gospodarczych jest procesem korzystnym dla środowiska przyrodniczego jezior, może również wzbogacić ofertę turystyczną.

3.2. Leśnictwo

Gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o plany urządzeniowe poszczególnych nadleśnictw, w których określono obszary lasów ochronnych – wodochronnych i glebochronnych.

W celu ochrony obszarów leśnych przed antropopresją należy:

- linie energetyczne średniego napięcia prowadzone przez obszary leśne realizować jako kablowe;
- dążyć do zastępowania węgla ekologicznymi surowcami energetycznymi;
- ograniczyć poruszanie się pojazdami mechanicznymi na terenach leśnych;
- zwiększać lesistość obszarów gminy poprzez zalesienia enklaw i półenklaw leśnych celem wyrównania granicy polno – leśnej, zalesianie gruntów zbędnych dla rolnictwa, szczególnie na obrzeżach jezior i cieków wodnych i terenów zagrożonych erozją. Powyższe preferencje w zalesianiu nie dotyczą terenów leżących w strefie I i w strefie II oraz na fragmencie strefy III – objętych prawnymi terytorialnymi formami ochrony przyrody.
- Grunty marginalne, nieprzydatne dla rolnictwa, mogą być zalesiane pod warunkiem wykonania rozpoznania (ekspertyzy) w kierunku wykluczenia występowania na nich siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym ciepłolubnych muraw napiaskowych i muraw kserotermicznych, wykształcających się na suchych piaszczystych glebach na stanowiskach o odpowiednich warunkach termicznych i ekspozycji słonecznej.

3.2. Przemysł i rzemiosło

Rozwój działalności produkcyjnej na terenie gminy jest ograniczony uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego. Preferuje się kierunki związane z przetwórstwem surowców lokalnych – płody rolne, surowiec drzewny, produkcja zwierzęca oraz małe i średnie zakłady o swobodnych warunkach lokalizacji i technologii bezpiecznej dla środowiska. Zasoby wód podziemnych pozwalają na lokalizację wodochłonnych form produkcji

Najkorzystniejsze warunki do lokalizacji zakładów przemysłowych posiada na terenie gminy strefa III „aktywizacji gospodarczej”, gdzie wyznacza się tereny rozwojowe pod funkcje przemysłowo – składowe.

Tereny rozwojowe pod funkcje przemysłowo - składowe wyznaczono również w strefie IV w miejscowości Mroczo i Boleszyn. W tej strefie ograniczeniem dla szerszego rozwoju funkcji przemysłowo składowych jest położenie w zlewni pojeziernej.

W strefie I, II i III występują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów z uwagi na położenie na terenach objętych prawnymi, terytorialnymi formami ochrony przyrody.

Inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych ustalono na terenie strefy IV oraz na terenie strefy III w obszarze IIIA z wyłączeniem terenów objętych prawnymi formami ochrony przyrody t.j. Obszaru Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy oraz terenu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Jeziora Zwiniarz.

Na terenie całej gminy możliwa jest lokalizacja rzemiosła i zakładów drobnej wytwórczości w powiązaniu z istniejącymi układami osadniczymi z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z przepisów o ochronie przyrody.

Tereny górnicze znajdują się w strefie I w obszarze IA.

Są to:

- „Nowe Grodziczno IA”(oznaczone na rysunku studium symbolem GI)

„Nowe Grodziczno II – pole A”(oznaczone na rysunku studium symbolem GII)

Funkcja eksploatacji jest prawnie przesadzona – wymienione tereny posiadają koncepcję zezwalającą na eksploatację.

Zagospodarowanie terenów górniczych zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Pasy ochronne będą wyznaczone zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.

Na terenach górniczych obowiązuje zakaz zabudowy. Zakaz zabudowy nie dotyczy realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych i pomocniczych związanych bezpośrednio z eksploatacją kopalni.

Po wyeksploatowaniu złoża teren należy zrekultywować i przywrócić do użytkowania rolniczego.

Dla terenu górniczego należy sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Plan miejscowy może, w miarę potrzeby, określić obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalni nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr, w szczególności zasobów środowiska kulturowego.

Działalność zakładów produkcyjnych i usługowych, działania związane z eksploatacją elektrowni wiatrowych oraz wydobywania kruszywa naturalnego nie mogą negatywnie wpływać na zabudowę mieszkaniową oraz zdrowie i życie ludzi.

W obrębie zabudowy mieszkaniowej mogą funkcjonować wyłącznie usługi nieuciążliwe, służące zaspokojeniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

3.4. Turystyka

W rozwoju turystyki przyjmuje się następujące zasady:

- uporządkowanie istniejącego zagospodarowania turystycznego poprzez podniesienie jego standardu i sukcesywne włączanie do systemu kanalizacji sanitarnej;
- poprzedzanie nowego zainwestowania rozwiązaniem gospodarki ściekowej w sposób nie zagrażający środowisku;
- rozwój turystyki krajoznawczej szczególnie w obrębie strefy I „parkowo-krajobrazowej”;
- rozwój bazy dla różnych form turystyki; szczególny nacisk należy położyć na przedłużenie sezonu turystycznego;
- budowa obiektów związanych z obsługą szlaków turystycznych - drogowych, rowerowych, wodnych;
- nową zabudowę turystyczną należy wiązać z istniejącymi układami osadniczymi.

Zasady rozmieszczenia bazy turystycznej:

Tereny rozwojowe pod zabudowę turystyczną wyznaczono w miejscowości Mroczenko nad rzeką Bałwanką, w miejscowościach Mroczo, Zwiniarz, Wenecja, rejon jeziora Grady oraz adaptowano tereny rozwojowe wyznaczone w planach miejscowych.

Ponadto zabudowa turystyczna w różnych formach może powstawać w ramach wyznaczonych terenów osadniczych.

W zagospodarowaniu obszarów turystycznych przyjmuje się zasadę, że obrzeża jezior i rzek są wolne od zabudowy, za wyjątkiem obiektów bezpośrednio związanych z obsługą szlaków wodnych oraz służących rekreacji przywodnej (ogólnodostępne kąpieliska, przystanie, stacje wodne itp). Szerokość niezabudowanych obrzeży winna być określona w planach miejscowych i uwzględniać obowiązujące w tym zakresie przepisy, warunki fizjograficzne oraz liczbę osób, która będzie je penetrować.

Należy zachować swobodny dostęp do wód publicznych tj. pas terenu o szerokości 1,5 m od linii brzegowej musi być ogólnie dostępny, zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001r.(Dz. U. Nr 115 poz. 1229 ze zmianami)

Agroturystyka może być rozwijana na terenie całej gminy, a w szczególności na terenie strefy I – ej w ramach istniejących siedlisk.

Szlaki turystyczne

Przez teren gminy nie przebiegają ścieżki rowerowe o znaczeniu międzynarodowym i międzyregionalnym. Obecnie wyznaczone są ścieżki rowerowe w obrębie Welskiego Parku Krajobrazowego o znaczeniu lokalnym.

W niniejszym studium proponuje się sieć ścieżek o znaczeniu lokalnym. Gmina może wyznaczyć ścieżki o innym przebiegu, stosownie do potrzeb. Wszystkie trasy wymagają urządzenia oraz wyposażenia w usługi.

Szlak kajakowy prowadzi rzeką Wel i łączy się z projektowanym szlakiem turystyki wodnej rzeki Drwęcy, również wymaga urządzenia i wyposażenia w usługi.

4. Kierunki rozwoju osadnictwa

4.1. Hierarchia sieci osadniczej

Wieś gminna Grodziczno wg planu zagospodarowania województwa Warmińsko-Mazurskiego pełni funkcje lokalnego ośrodka rozwoju. Jest to siedziba władz gminy i

ośrodek lokalizacji urzędzeń usługowych dla obsługi gminy w zakresie administracji, edukacji, kultury sportu, handlu, ochrony zdrowia. Wzmocnienie funkcji usługowych będzie wymagało modernizacji urzędzeń infrastruktury społecznej.

Ośrodkiem wspomagającym jest wieś Mroczno. Pozostałe miejscowości są to wsie rolnicze.

Funkcje obsługi turystyki pełnią wsie: Rynek i Ostaszewo. Docelowo funkcje obsługi ruchu turystycznego powinna pełnić wieś Grodziczno i Zwiniarz.

4.2. Zasady rozwoju

W rozwoju osadnictwa należy dążyć do koncentracji zabudowy w powiązaniu z istniejącymi jednostkami i unikania lokalizacji w oderwaniu od istniejącej zabudowy wiejskiej.

Głównymi rejonami rozwoju osadnictwa będą:

- strefa III „aktywizacji gospodarczej”, gdzie w powiązaniu z wsią Grodziczno rezerwuje się tereny pod rozwój mieszkalnictwa oraz funkcji produkcyjnych;
- rejon Ostaszewa, gdzie w oparciu o obecne trendy, wyznaczono tereny rozwojowe o dominującej funkcji mieszkaniowej; jest to obszar już częściowo zabudowany, zabudowa rozciąga się wzdłuż dróg gminnych. Teren jest zwodociagowany i przez ten obszar planuje się przejście kanalizacja sanitarną. Tworzy to warunki do zabudowy tego terenu formami ekstensywnymi. Bliżej jeziora Hartowieckiego wyznaczono tereny osadnicze o dominującej funkcji rekreacyjnej w oparciu o plan miejscowy;
- tereny rozwojowe dla funkcji mieszkaniowo-usługowej wyznacza się także w strefie IV w miejscowościach Boleszyn oraz Mroczno a także w strefie IB w miejscowości Kuligi;
- miejscowość Rynek, gdzie wyznaczono tereny osadnicze o dominującej funkcji rekreacyjnej w oparciu o obowiązujący plan miejscowy oraz tereny rozwojowe;
- w pozostałych miejscowościach zachowano rezerwy pod zabudowę mieszkaniową i produkcyjno - usługową w ramach terenów osadniczych wyznaczonych pod zabudowę w obowiązującym do końca 2002 r. planie miejscowym gminy;
- nowa zabudowa siedliskowa, której potrzeba może wynikać z procesu restrukturyzacji rolnictwa winna powstawać w nawiązaniu do istniejącej sieci osadniczej, a przy braku takiej możliwości w powiązaniu z istniejącymi drogami gminnymi.

4.3. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów

- Dla zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej wskaźnik intensywności zabudowy 0.3 należy przyjmować jako zalecany. Przez wskaźnik intensywności zabudowy należy rozumieć stosunek sumy powierzchni wszystkich kondygnacji nadziemnych w obrębie zewnętrznym murów do powierzchni działki.
- W obrębie działki przeznaczonej pod zabudowę zaleca się aby następująca część powierzchni działki stanowiła powierzchnię biologicznie czynną:
 - funkcja mieszkaniowa – 40%
 - funkcje usługowe – 30%
 - funkcje przemysłowo-składowe – 20%

4.4. Tereny wyłączone spod zabudowy

- tereny bagienne;
- tereny zalewowe;
- tereny osuwiskowe;

- tereny udokumentowanych złóż kopalin; zakaz zabudowy nie dotyczy realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych i pomocniczych związanych bezpośrednio z eksploatacją kopalin;
- teren rezerwatu przyrody;

ponadto:

- trwałe użytki zielone wytworzone z gleb pochodzenia organicznego w areale powyżej 1 ha wymagają zgody marszałka;
- gleby klas III w areale powyżej 0,5 ha wymagają zgody ministra.

4.5. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Obszarami wymagającymi rehabilitacji są zabytkowe parki podworskie.

Pożądane są następujące działania:

- jednoznaczne wyznaczenie granic
- oczyszczenie ze śmieci
- leczenie drzew
- nasadzenie nowych drzew
- regulacja zieleni niskiej
- otwarcie osi widokowych, jeżeli takie były
- wprowadzenie małej architektury
- powiązanie z architekturą, o ile istnieje.

Obszarami wymagającymi rekultywacji są wyrobiska poeksploatacyjne.

V. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

1. Komunikacja drogowa

Na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy w układzie komunikacyjnym dokonano podziału funkcjonalnego dróg publicznych na układ:

- nadrzędny
- podstawowy
- pomocniczy

W układzie nadrzędnym

znalazły się **drogi wojewódzkie**:

- droga nr **538 Łasin - Nowe Miasto Lubawskie – Uzdowo – Rozdroże**- jest to droga klasy głównej „G”. Droga ta wymaga przebudowy i dostosowania do w/w klasy zgodnie z obowiązującymi przepisami tj.: Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w „Sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie”. Szerokość, jaką powinno się zarezerwować dla drogi głównej wynosi min. 25 m w liniach rozgraniczających. W przypadku opracowania projektu budowlanego, będzie możliwa zmiana szerokości linii rozgraniczających. Droga powyższa wymaga modernizacji i odnowy nawierzchni z uwagi na jej zły stan techniczny;
- droga nr **541 Lubawa-Lidzbark** to droga klasy zbiorczej „Z” dla której należy zabezpieczyć teren min. 20 m w liniach rozgraniczających, wymaga modernizacji i odnowy nawierzchni.

Układ podstawowy:

Drogi układu podstawowego powinny zapewniać powiązanie gminy z powiatem oraz pełnić funkcję głównych powiązań sieci osadniczej na obszarze gminy. Zgodnie z ustawą o drogach publicznych do kategorii dróg powiatowych winny należeć drogi

stanowiące powiązania miast będących siedzibami powiatów z siedzibą gmin oraz siedzibami gmin między sobą.

Analizując funkcję dróg powiatowych w układzie podstawowym nie wszystkie drogi powiatowe (te, które są drogami powiatowymi od 1.01.1999 r. zgodnie z ustawą) powinny być w tym układzie.

Drogi powiatowe, które winny być w układzie podstawowym to:

- 1235N - Nowe Miasto Lubawskie- Słup
- 1252N - Montowo-Mroczenko
- 1254N - Tuszewo-Zwiniarz-Truszczyzny
- 1270N - Rakowice-Kuligi
- 1250N - Brzozie Lubawskie-Mroczo-Rynek

Drogi układu podstawowego są to drogi klasy „Z” zbiorczej. Wymagają one rezerwy terenu min. 20 m w liniach rozgraniczających. Jest to minimalna szerokość niezbędna do przeprowadzenia modernizacji i przebudowy dróg.

W ewidencji Zarządu Dróg Powiatowych do klasy „Z” zbiorczej zaliczana jest tylko droga powiatowa Nr 1335N Nowe Miasto lubawskie – Mroczo – Słup. Pozostałe drogi układu podstawowego są zaliczone do klasy „L” lokalne

W celu uzyskania dobrego i sprawnego powiązania gminy z powiatem oraz bezpośredniej obsługi gminy należy zmodernizować drogi układu podstawowego. W pierwszej kolejności należy dokonać odnow nawiierzchni na następujących drogach:

- 1254N - Tuszewo-Zwiniarz-Truszczyzny
- 1252N - Montowo-Mroczenko
- 1250N - odcinek Mroczo-Trzcina

Do układu podstawowego należy włączyć drogę gminną 44 120 06 Zajączkowo-Lubawa i nadać jej kategorię drogi powiatowej z uwagi na funkcje, jaką pełni w powiązaniach gmin Grodziczno i Lubawa.

Układ pomocniczy:

Wspomaga układ podstawowy w bezpośredniej obsłudze komunikacyjnej gminy, zapewnia obsługę sieci osadniczej skupionej i rozproszonej oraz dojazdy do ośrodków turystycznych, lasów i pól.

Do układu pomocniczego należą pozostałe drogi powiatowe nie ujęte w układzie podstawowym:

- 1347N - Tylice – Mroczenko
- 1337N - Boleszyn – Wielkie Leżno
- 1276N - Brzozie – Mroczo

drogi gminne mające największe znaczenie w obsłudze komunikacyjnej gminy:

- 183011N - Mroczenko - Mroczo
- 183026N - dr. woj. Nr 541 (Montowo) - Białołoty - Zwiniarz
- 183028N - gr. gm. (Łążyn) – dr. pow. nr 1254N (Zwiniarz)
- 183014N - Krzemieniewo - Boleszyn
- 183005N - Linowiec - Montowo - dr. woj nr 541
- 183006N - dr. woj. nr 538 (Grodziczno) - Nowe Grodziczno - Rynek
- 183007N - dr. pow. nr 1252N Lorki - dr. gm. nr 183006N (Nowe Grodziczno)
- 183017N - Boleszyn - Kowaliki
- 183003N - Kuligi - Wólka - Mortęgi
- 183029N - gr. gm. (Rumienica) - Zwiniarz - Hartowiec
- 183025N - dr. woj. nr 541 (Montowo) - Swiniarc
- 183006N - dr. woj. Nr 538 (Grodziczno) - Nowe Grodziczno - Rynek
- 183031N - Ostaszewo - Gronowo

Drogi układu pomocniczego wymagają robót w celu usprawnienia poruszania się po nich, a w szczególności :

położenia nawierzchni bitumicznej:

droga powiatowa:

- 1337N Boleszyn - Wielkie Leżno

drogi gminne :

- 183011N - Mroczenko - Mroczo
- 183014N - Krzemieniewo - Boleszyn
- 183005N - Tuszewo - Linowiec - Montowo - 2.3 km
- 183006N - dr. woj. Nr 538 (Grodziczno) - Nowe Grodziczno - Rynek

modernizacji drogi:

- 183026N - dr. woj. Nr 541 (Montowo) - Białobłoty - Zwiniarz
- 183028N - gr. gm. (Łązyn) – dr. pow. nr 1254N (Zwiniarz)

odnowy nawierzchni:

- 183031N - Ostaszewo - Gronowo
- 183003N - Kuligi - Wólka - Morteği

Do układu pomocniczego należy włączyć jako drogę gminną odcinek Lorki - droga wojewódzka 541 Lubawa – Lidzbark.

Droga ta ułatwi powiązania komunikacyjne zabudowy kolonijnej Nowego Grodziczna z drogą wojewódzką.

Drogi układu pomocniczego to drogi powiatowe klasy L – lokalne oraz drogi gminne klasy D – dojazdowe. Wszystkie drogi tego układu powinny mieć zapewniony pas terenu min. 15m w liniach rozgraniczających.

2. Obiekty inżynierskie

Na obszarze gminy istniejące obiekty inżynierskie na :

drogach wojewódzkich

- nr 538 w miejscowościach : Kuligi – 2 mosty, Linowiec – 1 most
- nr 541 w miejscowości Montowo - 1 most

wymagają przebudowy z uwagi na stan techniczny oraz nienormatywną nośność obiektów.

drodze gminnej:

- nr 1252N w miejscowości Grodziczno most na rzece Wel.
- nr 1250N w miejscowości Trzcina most na rzece Wel.
- wiadukt w ciągu drogi nr 183005N w miejscowości Linowiec przewidziany do przebudowy w ramach modernizacji linii kolejowej. W ramach tego samego projektu modernizacji linii kolejowej E65, przewiduje się budowę czterech nowych wiaduktów, opisanych w punkcie 4 „Komunikacja kolejowa”.

3. Urządzenia obsługi

Studium adaptuje istniejące stacje paliw występujące w miejscowościach: Grodziczno Mroczo i Zwiniarz, z możliwością przekształcenia ich jako MOP-y typ II tj. miejsca obsługi podróżnych wyposażone w stację paliw, stanowiska obsługi pojazdów, obiekty gastronomiczne, informację turystyczną oraz parkingi.

Nową lokalizację MOP-u typ II przewiduje się na terenach przeznaczonych pod rozwój funkcji przemysłowo-składowych.

4. Komunikacja kolejowa

Obszar gminy obsługiwany jest przez linię kolejową Warszawa Wsch. - Działdowo - Itawa - Gdynia. Jest to linia magistralna E-65, dwutorowa, zelektryfikowana. Umożliwia ona bezpośrednie powiązanie Gdyni z Warszawą. Położona jest w VI europejskim korytarzu transportowym. Linia przewidziana do modernizacji z dostosowaniem do prędkości 140 km/godz. i budową na terenie gminy Grodziczno czterech wiaduktów drogowych nad linią kolejową: w ciągu drogi wojewódzkiej nr 541 w obrębie Montowo, w obrębie Kuligi w ciągu drogi powiatowej i gminnej nr 183003N, Kuligi – Mortęgi, w obrębie Zajączkowo w ciągu drogi gminnej nr 183032 Zajączkowo Lub. – Lubawa oraz w ciągu drogi gminnej nr 183002N Zajączkowo Lub. – Targowisko Górne. Istniejący wiadukt w miejscowości Linowiec przewidziany jest do przebudowy.

Linia kolejowa Lubawa - Zajączkowo Lubawskie należy do nielicznych linii we władaniu samorządu lokalnego na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Nowe przedsięwzięcia inwestycyjne wzdłuż i na terenach bezpośrednio przyległych do linii kolejowej należy wykonywać z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów Ustawy o Transporcie Kolejowym oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

5. Ścieżki rowerowe

W stanie istniejącym lokalna ścieżka rowerowa znajduje się na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego – przebiega ona od granicy gminy wzdłuż drogi gminnej i powiatowej do miejscowości Rynek i dalej drogami polnymi wzdłuż rzeki Wel do Grodziczna i z powrotem do m. Rynek.

Projektuje się przedłużenie istniejącej ścieżki do miejscowości Boleszyn i na południe do granicy gminy oraz poprowadzenie z miejscowości Rynek przez Ostaszewo, Katlewo, Białobloty, Zwiniarz, Świnarc do granicy gminy z postulatem wyprowadzenia w kierunku na Górę Dylewską i połączenia ze ścieżką międzynarodową.

Na odcinku od miejscowości Zwiniarz do miejscowości Świnarc ścieżka rowerowa musi być prowadzona poza pasem drogowym drogi powiatowej nr 1254N, ze względu na niewystarczającą szerokość pasa drogowego.

VI. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY

1. Elektroenergetyka

- Istniejące linie przesyłowe SN przystosowane są w większości, bez potrzeby przebudowy, do zasilania nowych odbiorców w obrębie Gminy Grodziczno. Stan techniczny sieci elektroenergetycznej jest zadowalający,
- Nowe odbiory takie jak: osiedla mieszkaniowe, obiekty rekreacyjne, usługowe, oczyszczalnie ścieków, itp. wymagać mogą, w zależności od ich usytuowania w stosunku do istniejących stacji transformatorowych, budowy dodatkowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV wraz z odgałęzieniami SN oraz lokalną siecią nn zasilanych z istniejących sieci przesyłowych SN.
- Przy zasilaniu nowych mniejszych odbiorców wykorzystać można istniejącą sieć nn oraz istniejące stacje transformatorowe dokonując modernizacji tych urządzeń.
- Lokalizacja obiektów budowlanych lub zmiana sposobu zagospodarowania terenu w pasie technicznym o szerokości po 6,5 m w obie strony od osi linii napowietrznych SN 15 kV lub przebudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej związana z nowo projektowanym zagospodarowaniem terenu, może nastąpić w uzgodnieniu i na warunkach gestora sieci
- Przez teren gminy przebiega elektroenergetyczna linia napowietrzna 220 kV relacji

Olsztyn I – Włocławek Azoty. Zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej przewiduje się budowę elektroenergetycznej linii napowietrznej dwutorowej 2 x 400 kV po trasie istniejącej linii 220 kV.

- Dla planowanej elektroenergetycznej linii 2 x 400 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w rzucie poziomym w obu kierunkach).

W pasie technologicznym obowiązują następujące ograniczenia w użytkowaniu terenu:

- warunki lokalizacji wszelkich obiektów należy uzgadniać z właścicielem linii,
 - nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
 - pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej – zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
 - wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
 - dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych.
- Lokalizacja turbin wiatrowych w pobliżu linii elektroenergetycznej 400 kV musi spełniać następujące wymagania:
 - odległość turbiny wiatrowej od linii elektroenergetycznej, określona jako odległość najbardziej skrajnego elementu turbiny wiatrowej (końców łopat turbiny) od osi linii, nie może być mniejsza niż trzykrotna długość średnicy koła (3 xd) zataczanego przez łopaty turbiny Wiatrowej,
 - w przypadku lokalizacji turbiny wiatrowej na wysokości przęsła linii, które nie jest wyposażone w ochronę przeciwdrganiową, wymagane jest wykonanie przez inwestora takiej ochrony – powinna ona być wykonana na podstawie projektu technicznego uzgodnionego z właścicielem linii, staraniem i na koszt inwestora.
 - Wymogi ochrony środowiska, przede wszystkim konieczność ograniczenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery, powodują poszukiwania alternatywnych źródeł energii. W ostatnich latach nastąpiło zainteresowanie budową farm wiatrowych w tym również na terenie gminy Grodziczno.
 - Przez elektrownię wiatrową rozumie się wieżę wraz z urządzeniem prądotwórczym i niezbędną infrastrukturą. Przez farmę wiatrową rozumie się zespół elektrowni wiatrowych współpracujących ze sobą.
 - Budowa farm wiatrowych i pojedynczych elektrowni wiatrowych jest możliwa na terenie strefy IV, rolniczo – osadniczej oraz na terenie strefy III , aktywizacji gospodarczej w obszarze IIIA, rolniczym z wyłączeniem terenów objętych prawnymi formami ochrony przyrody tj. Obszaru Ochrony Siedlisk Doliny Drwęcy oraz terenu zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Jeziora Zwiniarz.
 - Wybór szczegółowej lokalizacji elektrowni wiatrowych musi następować w oparciu o rozpoznanie tras przelotów i migracji zwierząt. Realizacja elektrowni nie może wpływać na zmianę szlaków wędrówek zwierząt oraz negatywnie oddziaływać na tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody. Wybór szczegółowej lokalizacji należy również poprzedzić rozpoznanie walorów krajobrazowych w szczególności w odniesieniu do obiektów objętych ochroną konserwatorską.
 - Na każdym etapie prac projektowych i inwestycyjnych inwestor, użytkownik jest zobowiązany do uzgadniania i opiniowania zakresu realizacji prac z właściwym organem ochrony przyrody, zgodnie z przepisami odrębnymi.

2. Gospodarka wodno - ściekowa

2.1. Zasady ogólne

gospodarka wodna

Sprzyjające warunki hydrogeologiczne i dobra jakość wód wglębnych dają podstawy do programowania zbiorowego zaopatrzenia w wodę wszystkich jednostek osadniczych i kompleksów turystycznych z wodociągów lokalnych wiejskich bądź zbiorowych grupowych. Wykorzystane do tego celu powinny być w maksymalnym stopniu istniejące wydajne odwierty studzienne i istniejąca infrastruktura techniczna.

1. W celu ochrony środowiska jak również podniesienia standardu życia ludności zamieszkałej oraz istniejącej i projektowanej bazy turystycznej, należy dążyć do objęcia całej ludności gminy siecią wodociagową zbiorczą.
2. Zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach zlewni pojeziernej, w szczególności na obszarach już zainwestowanych i przewidywanych do zainwestowania, konieczna jest budowa sieci wodociagowych równolegle z budową systemów kanalizacji sanitarnej i zbiorowej utylizacji ścieków.
3. Zaopatrzenie w wodę miejscowości niezwodociagowanych powinno odbywać się systemowo z istniejących ujęć wód podziemnych, których wydajność zabezpieczy potrzeby danych miejscowości, terenów rekreacyjnych i skupisk ludności.

gospodarka ściekowa

Specyfika terenu, budowa geologiczna, rodzaj zagospodarowania przestrzennego oraz wysokie wymagania w zakresie ochrony środowiska wymagają uwzględnienia w gospodarce ściekowej poniższych zasad:

1. Zaleca się w pierwszym etapie rozwiązanie systemowe gospodarki ściekowej w miejscowościach położonych na terenach zlewni pojeziernej. Miejscowości położone na tych terenach powinny być skanalizowane z odprowadzeniem ścieków systemami przesyłowymi do oczyszczalni ścieków.
2. Na terenach jw. należy realizować kanalizację sanitarną równolegle z budową wodociagu.
3. Z uwagi na położenie dużego obszaru gminy na terenie zlewni pojeziernej, w obszarze Welskiego Parku Krajobrazowego w miejscowościach pozbawionych infrastruktury technicznej i o zwartej zabudowie zaleca się realizację zbiorowej kanalizacji sanitarnej. Na powyższych terenach należy dążyć do wyeliminowania gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych lub innych rozwiązaniach gospodarki ściekowej zagrażających akwenum jeziornym. W szczególności na obszarach już zainwestowanych i przewidywanych do zainwestowania konieczna jest budowa systemów kanalizacji sanitarnej i zbiorowej utylizacji ścieków. Dopuszcza się w zabudowie rozproszonej realizację przydomowych oczyszczalni ścieków z odprowadzeniem ścieków w grunt, o ile badania gruntowo-wodne wykażą takie możliwości.
4. Przyjmuje się zasadę skanalizowania docelowo wszystkich większych miejscowości gminy.
Docelowa realizacja skanalizowania gminy w znacznym stopniu przyczyni się do ochrony zlewni pojeziernej.
5. Przyjmuje się, że najbardziej prawidłowym rozwiązaniem dla gminy Grodziczno będzie rozwiązanie gospodarki ściekowej w oparciu o jedną zbiorczą oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną centralnie przy Grodzicznie.
Rozwiązania inne, analizowane dla potrzeb Studium tj. przetłoczenie ścieków do oczyszczalni przy Kurzętniku czy Nowym Mieście Lubawskim mogą być brane pod uwagę, jeżeli będzie to uzasadnione ekonomicznie. Na obecnym etapie analiz roz-

wiązania takie wydają się niekorzystne dla gminy. Realizacja takich rozwiązań pociągnęłaby za sobą konieczność realizacji dużo dłuższych kolektorów przesyłowych i znacznej partycypacji w rozbudowie oczyszczalni.

6. Projektowana oczyszczalnia (oczyszczalnie) ścieków powinna mieć punkt zlewny dla ścieków dowożonych z miejscowości mniejszych.
7. Z uwagi na atrakcyjność terenu i jego położenie nie powinno się dopuszczać do powstawania lokalnych wylewisk ścieków. Na terenach zlewni pojeziernej ścieki bytowo-gospodarcze winny być oczyszczone w oczyszczalniach o odpowiednim stopniu redukcji zanieczyszczeń (oczyszczalnia gminna centralna, kilka mniejszych oczyszczalni dla poszczególnych miejscowości lub grup miejscowości oraz oczyszczalnie przydomowe w zabudowie rozproszonej).
8. Na terenach odpornych na antropopresję tj. położonych poza zlewnią pojezierną, dopuszcza się stosowanie systemów utylizacji indywidualnej po uprzednich szczegółowych badaniach hydrogeologicznych wskazujących możliwości odprowadzenia ścieków oczyszczonych w grunt. Dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych na wyżej wymienionych terenach.
9. Wody opadowe lub roztopowe z powierzchni terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, dróg i placów utwardzonych oraz obiektów magazynowania i dystrybucji paliw, przed odprowadzeniem do odbiornika wymagają uprzedniego oczyszczenia w stopniu przewidzianym w przepisach odrębnych.

2.2. Proponowane kierunki rozwoju w odniesieniu do wyznaczonych rejonów gminy w zakresie wodno-kanalizacyjnym

Strefa I – parkowo – krajobrazowa - obejmuje tereny związane ze środkowym biegiem rzeki Wel: Welski Park Krajobrazowy oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel. Funkcje gospodarcze w tej strefie muszą być podporządkowane wymogom ochrony środowiska.

W obrębie strefy wydzielono dwa obszary funkcjonalne:

obszar IA – „Parkowy” - obejmuje tereny Welskiego Parku Krajobrazowego. Obszar położony prawie w całości w zlewni pojeziernej. Obszar o pełnej izolacji od użytkowych warstw wodonośnych.

Obszar obejmuje miejscowości: Trzcina, Lorki, Kowaliki, Rynek i cz. Nowe Grodziczno.

W zakresie gospodarki ściekowej przewiduje się następujące rozwiązania:

- miejscowość Rynek - przewiduje się skanalizowanie tej miejscowości jak również istniejącego i projektowanego zainwestowania nad jez. Kiełpińskim i przetłoczenie ścieków do projektowanej oczyszczalni ścieków przy Grodzicznie.

Na tym obszarze, z uwagi na położenie terenu w zlewni pojeziernej, w obrębie Parku Welskiego, istniejące zwodociągowanie, istniejące i przewidywane zainwestowanie konieczna jest realizacja kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Zadanie to, z uwagi na uwarunkowania należy potraktować priorytetowo. Z w/w względów nie przewiduje się rozwiązań indywidualnych w postaci oczyszczalni przydomowych czy zbiorników bezodpływowych.

- miejscowości Lorki, Trzcina i Kowaliki są miejscowościami małymi o zabudowie rozproszonej (z wyjątkiem Kowalików) - nie przewiduje się systemowych rozwiązań w postaci kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Dopuszcza się rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o indywidualne oczyszczalnie ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych w grunt bądź zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki wywożone byłyby na projektowaną oczyszczalnię ścieków.

Obszar IB – „krajobrazowy” teren „Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Wel”. Obszar położony częściowo w zlewni pojeziernej. Obszar o pełnej izolacji od użytkowych warstw wodonośnych.

Obejmuje miejscowości: Zajączkowo, Kuligi. Są to miejscowości zwodociągowane.

- miejscowości Zajączkowo, Kuligi – nie przewiduje się systemowych rozwiązań w postaci kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Dopuszcza się rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o indywidualne oczyszczalnie ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych w grunt lub do cieków bądź zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki wywożone byłyby na projektowaną oczyszczalnię ścieków przy Grodzicznie.

Docelowo istnieje możliwość włączenia w system kanalizacji zbiorczej m-ci Kuligi i Zajączkowo o ile zaistnieje uzasadniona ekonomicznie konieczność takiego rozwiązania.

Strefa II –krajobrazowa - obejmuje Buchnowski obszar Chronionego Krajobrazu. Obszar położony w zlewni pojeziernej. Obszar o pełnej izolacji od użytkowych warstw wodonośnych.

Istniejące zainwestowanie stanowi zabudowa rozproszona kolonii Rynek. Teren jest zwodociągowany.

Ze względu na ekstensywne zagospodarowanie w stanie istniejącym i ograniczenia w wyznaczaniu nowych siedlisk budowlanych nie przewiduje się systemowych rozwiązań w postaci kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Dopuszcza się rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o indywidualne oczyszczalnie ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych w grunt bądź zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki wywożone byłyby na projektowaną oczyszczalnię ścieków.

Strefa III – „aktywizacji gospodarczej” - obejmuje tereny w północno-wschodniej części gminy, w większości rolnicze o niskiej lesistości, stosunkowo odporne na działalność ludzką.

W obrębie strefy wydzielono dwa obszary funkcjonalne.

obszar IIIA – rejon rolniczy, w większości położony poza zlewnią pojezierną z wyjątkiem fragmentu wschodniego wsi Zwiniarz i jez. Katlewo. Obszar o pełnej izolacji od użytkowych warstw wodonośnych.

Obszar obejmuje miejscowości: Zwiniarz, Świniarc, Białobłoty, Montowo, Grodziczno, Linowiec, Katlewo, Nowe Grodziczno. Wszystkie te tereny są zwodociągowane.

W zakresie gospodarki ściekowej przewiduje się następujące rozwiązania:

- miejscowości Zwiniarz, Świniarc, Białobłoty, Katlewo – nie przewiduje się systemowych rozwiązań w postaci kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Dopuszcza się rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o indywidualne oczyszczalnie ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych w grunt lub do zbiorników bezodpływowych, z których ścieki wywożone byłyby na projektowaną oczyszczalnię ścieków przy Grodzicznie. Ekonomicznie nie jest uzasadniona realizacja systemów przesyłowych z tych miejscowości do Grodziczna.

- miejscowości Grodziczno, Montowo, Linowiec, Nowe Grodziczno – przewiduje się skanalizowanie tych miejscowości i przetłoczenie ścieków do projektowanej oczyszczalni ścieków przy Grodzicznie.

Przy Grodzicznie przewiduje się realizację zbiorczej, gminnej oczyszczalni ścieków, do której będą przetłaczane ścieki z większości miejscowości. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych będzie rzeka Wel. Przewidywana przepustowość oczyszczalni wyniesie docelowo ca 1300 m³/d.

obszar IIIB – rejon rolniczo-turystyczny, obejmuje tereny położone w południowej części strefy w rejonie jez. Hartowieckiego oraz wsi Ostaszewo, położone w zlewni pojeziernej. Obszar predysponowany do rozwoju funkcji turystycznej w tym form pobytowych oraz osadnictwa. Obszar o pełnej izolacji od użytkowych warstw wodonośnych. Wszystkie te tereny są zwodociągowane.

Obejmuje on miejscowość Ostaszewo i zainwestowanie turystyczne nad jez. Hartowieckim oraz projektowane zainwestowanie między wsią Ostaszewo a jez. Hartowieckim.

Specyfika terenu wymaga następujących działań:

- miejscowości Ostaszewo i zainwestowanie turystyczne nad jez. Hartowieckim przewiduje się skanalizować, a ścieki przetłoczyć systemem kanalizacji przesyłowej poprzez Nowe Grodziczno do projektowanej oczyszczalni ścieków w Grodzicznie. Na tym obszarze, z uwagi na położenie terenu w zlewni pojeziernej, istniejące w pełni zwodociągowanie, konieczna jest realizacja kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Zadanie to, z uwagi na uwarunkowania i przewidywane zainwestowanie należy potraktować priorytetowo. Z w/w względów nie przewiduje się rozwiązań indywidualnych w postaci oczyszczalni przydomowych czy zbiorników bezodpływowych.

Strefa IV – rolniczo-osadnicza

Obejmuje południowo-zachodnie tereny gminy położone w zlewni pojeziernej. Obszar o pełnej izolacji od użytkowych warstw wodonośnych.

Przewidziana do rozwoju rolnictwa w formach bardziej intensywnej. Miejscowość Mroczno wraz z zabudowa kolonijną są zwodociągowane. Pozostali mieszkańcy zaopatrują się w wodę z ujęć własnych.

Obejmuje ona miejscowości: Mroczno, Mroczenko, Boleszyn.

Zgodnie z opracowanymi dokumentacjami na sieć wodociągową Mroczenko i Boleszyn oraz zabudowa rozproszona na tym obszarze są przewidywane do zwodociągowania z ujęcia wody w Mrocznie.

Specyfika terenu wymaga następujących działań:

- z uwagi na znaczne istniejące i projektowane zainwestowanie w tych miejscowościach, przewiduje się pełne ich skanalizowanie i przetłoczenie ścieków do projektowanej oczyszczalni ścieków w Grodzicznie.

- w istniejącej zabudowie rozproszonej, nie przewiduje się systemowych rozwiązań w postaci kanalizacji sanitarnej zbiorczej. Dopuszcza się rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o indywidualne oczyszczalnie ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych w grunt bądź zbiorniki bezodpływowe, z których ścieki wywożone byłyby na projektowaną oczyszczalnię ścieków przy Grodzicznie.

Obszar położony w zlewni pojeziernej. Ścieki z nowych oczyszczalni mogą być odprowadzane do odbiornika z warunkiem uzyskania czasu przepływu do jezior nie mniejszym niż 1 doba. Konieczny wysoki stopień oczyszczania.

Projektowane rozwiązania gospodarki ściekowej na terenie gminy pozwalają na etapowanie inwestycji, jednakże w pierwszym etapie konieczna jest realizacja wysokosprawnej oczyszczalni ścieków, a następnie należy dążyć do objęcia siecią kanalizacji sanitarnej wyznaczonych obszarów.

2.3. Rozwiązania alternatywne

Jako alternatywne rozwiązanie można brać pod uwagę budowę oczyszczalni wiejskich dla poszczególnych miejscowości lub zespołów miejscowości.

Takie rozwiązania mogą być racjonalne dla miejscowości położonych w północnej części gminy, gdzie istnieją ciekłe mogące być odbiornikami ścieków – rzeka Wel w rejonie miejscowości Kuligi, rzeka Wólka oraz Kotlewska Struga.

Miejscowości Mroczo, Mroczenko, Boleszyn – z tych miejscowości ścieki mogą być odprowadzone do rzeki Mrocza i Rynkowka z zastrzeżeniem uzyskania czasu przepływu do jezior nie mniejszym niż 1 doba. Konieczny wysoki stopień oczyszczania.

Wybór rozwiązania gospodarki ściekowej powinien nastąpić po opracowaniu wariantowej koncepcji skanalizowania gminy i analizie ekonomicznej.

3. Gospodarka gazowa

Przez teren gminy nie przebiega gazociąg wysokiego ani średniego ciśnienia. Na terenie gminy brak stacji redukcyjnych I^o i II°.

„Studium Gazyfikacji województwa warmińsko-mazurskiego” opracowane przez GAZOPROJEKT Wrocław przewiduje zaopatrzenie w gaz wysokiego ciśnienia Nowego Miasta Lubawskiego i Lubawy z kierunku Brodnica. Gazociąg powyższy przebiegać będzie przez gminę Kurzętnik i gminę Nowe Miasto Lubawskie. Po zrealizowaniu powyższego zadania gmina Grodziczno powinna podjąć działania w celu wykonania koncepcji gazyfikacji gminy i dążyć do objęcia siecią gazową średniego ciśnienia wszystkich miejscowości. Pozwoli to na podniesienie poziomu życia ludności, jak również eliminację istniejących wyeksploatowanych źródeł ciepła i zastąpienie ich wysokosprawnymi kotłowniami gazowymi.

4. Gospodarka cieplna

Gospodarka cieplna na terenie gminy oparta jest przeważnie o kotłownie lokalne i paleniska indywidualne opalane paliwem stałym. Są to obiekty w przeważającej części wyeksploatowane i stanowią stałe źródło zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Należy dążyć do sukcesywnej ich eliminacji lub modernizacji z przechodzeniem na paliwa ekologiczne.

5. Telekomunikacja

Gmina jest strefonizowana praktycznie w 100%.

Rozwój cywilizacyjny i związany z tym postęp w zakresie łączności publicznej powoduje konieczność rozwoju systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie.

Inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, można lokalizować na całym terenie gminy, jeżeli taka inwestycja zgodna jest z przepisami odrębnymi. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać regulacje zawarte w przepisach ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych w szczególności nie można ustalać zakazów lub rozwiązań, które uniemożliwiłyby lokalizowania w/w inwestycji.

Teren gminy winien być objęty zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemem sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej.

6. Gospodarka odpadami stałymi

Gmina Grodziczno jest członkiem Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” Związek prowadzi segregację i odbiór śmieci.

VII. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Prawne formy ochrony przyrody i środowiska naturalnego.

A. Ustanowione przez Ministra Środowiska lub ustawą

- **Lasy ochronne:** wodochronne i glebochronne. Użytkowanie według planów urządzeniowo-leśnych. Szczególnie niewskazana lokalizacja obiektów budowlanych połączona z wyrębem lasu.
- **Gleby chronione** Obszarami podlegającymi szczególnej prawnej ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych są gleby III klasy bonitacyjnej. Na terenie gminy Grodziczno zajmują one kilka procent powierzchni wśród użytków rolnych. Zmiana ich użytkowania w areale powyżej 0,5 ha wymaga zgody Ministra.

Z mocy tej ustawy ochronie podlegają również gleby pochodzenia organicznego, mające na terenie gminy duży udział wśród trwałych użytków zielonych i występują głównie w dolinie rzeki Wel. Zmiana ich użytkowania w areale powyżej 1 ha wymaga zgody Marszałka.

B. Zatwierdzone decyzją Komisji Europejskiej

Ostoje przyrody w sieci NATURA 2000 na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Rady Europy

„Przełomowa Dolina rzeki Wel” – według Standardowego Formularza Danych jest istotną ostoją ichtiofauny dla średniej rzeki krajobrazu młodoglacjalnego.

„Dolina Drwecy” – według Standardowego Formularza Danych jest ważna dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z dolną rzeczną .

Szerzej ostoje opisane są w punkcie zatytułowanym sieć ekologiczna.

C. Ustanowione przez Wojewodę

- **Rezerwat przyrody „Piekielko”** nad rzeką Wel. Użytkowanie i ochrona według przepisów szczególnych.
Utworzony Rozporządzeniem nr 319 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 listopada 2001 roku w celu zachowania ze względów krajobrazowych, dydaktycznych i naukowych górskiego, przełomowego odcinka rzeki Wel z otaczającym ją grądem zboczowym, z licznymi chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt. Na terenie rezerwatu między innymi obowiązuje zakaz zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody; zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu; ruchu pieszego, rowerowego, jazdy konnej wierzchem poza miejscami wyznaczonymi; chwytania dziko żyjących zwierząt, płoszenia i ich zabijania, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych oraz gniazd ptasich i wybierania jaj, niszczenia i uszkodzenia drzew i innych roślin.
- **Użytki ekologiczne.** Na obszarze gminy nie zostały ustanowione użytki ekologiczne.
- **Welski Park Krajobrazowy:** powołany na mocy rozporządzenia nr 24/96 Wojewody Toruńskiego z dnia 8 sierpnia 1996 roku. Rozporządzenie niniejsze znajduje się w obwieszczeniu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 marca 1999 roku w sprawie wykazu obowiązujących aktów prawa miejscowego wydanych przed dniem 1 stycznia 1999 przez b. Wojewódzkie Rady Narodowe oraz

Wojewodów: Olsztyńskiego, (...), oraz Toruńskiego. Czyni to je nadal obowiązującym na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego.

Obecnie obowiązują postanowienia rozporządzenia nr 34 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 września 2005 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego.

Użytkowanie i ochrona według przepisów szczególnych.

Na terenie parku działania gospodarcze powinny charakteryzować się uwzględnieniem zasad ekorozwoju, w tym między innymi: racjonalnej gospodarki na obszarach przyrodniczych przy jednoczesnej ochronie różnorodności biologicznej; zalesiania i zadrzewiania gruntów nieprzydatnych rolniczo; popierania metod rolnictwa ekologicznego; propagowania oraz inicjowania właściwych dla kształtowania krajobrazu rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych, a także wielokierunkowych działań zmierzających do kształtowania optymalnego modelu zagospodarowania turystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki.

Na terenie parku wprowadza się szereg zakazów, między innymi następujące: zakaz zmiany stosunków wodnych, regulacji i zabudowy hydrotechnicznej rzek, cieków i zbiorników wodnych oraz innych prac mogących mieć niekorzystny wpływ na ekosystemy objęte ochroną i pogarszających stan zasobów wodnych, z wyłączeniem z zakazu budowy ujęć wody pitnej; zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem rozpoczętej już eksploatacji kruszywa naturalnego; zakaz likwidacji śródpolnych zbiorników wodnych, zabagnień, zadrzewień i zakrzewień oraz innych powierzchni biologicznie aktywnych; zakaz używania na wodach powierzchniowych sprzętu motorowodnego z silnikami spalinowymi w celach rekreacyjnych i spalinowych; zakaz lokalizacji składowisk odpadów.

▪ **Obszary chronionego krajobrazu**

"Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu" ("**Buchnowski OChK**"), obejmujący południowo - wschodni fragment terenu gminy; obowiązują postanowienia Rozporządzenia nr 145 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu część **"Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel"** ("**OChK Doliny Rzeki Wel**"), obejmujący teren w północno - zachodniej części obszaru gminy; obowiązują postanowienia Rozporządzenia nr 144 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel.

Na obszarach chronionego krajobrazu wprowadzone zostały między innymi następujące zakazy:

- zakaz lokalizowania nowych przedsięwzięć zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem inwestycji realizujących cele publiczne,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym,
- zakaz organizowania rajdów samochodowych i motorowych,

- zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej (z wyjątkami).

- **Pomniki przyrody.**

W obrębie gminy znajdują się 3 obiekty uznane przez Wojewodę za pomniki przyrody. Obiektami pomnikowymi są grupy drzew. Są to:

1. skupienie dwóch dębów o obwodach 319 cm i 445 cm w parku w Nowym Grodzicznie (rok ustanowienia – 1988);
2. skupienie dwóch drzew – lipa drobnolistna (obwód 319 cm) oraz dąb szypułkowy (obwód 455 cm) w Katlewie w parku (rok ustanowienia – 1988);
3. skupienie 6 drzew – klon, jawor, dąb szypułkowy, dwa graby oraz modrzew europejski w parku w Nowym Grodzicznie (rok ustanowienia – 1994).

Użytkowanie i ochrona według przepisów szczególnych.

2. Obszary do objęcia ochroną i wymagające ochrony

- **Jeziora**

Chronić przed dopływem ścieków i substancji biogenych. Wokół jezior tworzyć pasy trwałej zieleni, a na dopływach zbiorniki wody stojącej dla redukcji biogenów.

- **Wody płynące**

Chronić przed zrzutami ścieków nieoczyszczonych. Stosować obudowę biologiczną.

- **Kompleksy leśne**

Użytkowanie wg ustaleń planów urządzeniowo-leśnych z preferowaniem naturalnego kierunku hodowli lasu.

- **Tereny bagienne**

Są to tereny z dominacją siedlisk objętych ochroną. Ważne dla zachowania równowagi w środowisku przyrodniczym. Jako zasadę przyjąć pozostawienie wstanie naturalnym. Zmiana użytkowania tylko w uzasadnionych przypadkach. Nie powinno się zmieniać stosunków wodnych, a w szczególności odwadniać.

- **Tereny trwałych użytków zielonych wykształconych na glebach pochodzenia organicznego.**

Pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu – jako użytki zielone do czasu samoistnego przekształcenia w tereny bagienne. Zmiana użytkowania tylko w uzasadnionych przypadkach. Wymagają na ogół okresowej regulacji stosunków wodnych. Unikać melioracji polegającej tylko na odwodnieniu.

Predysponowane do tworzenia zbiorników wodnych, szczególnie na ciekach dopływających do jezior.

3. Lokalne wartości środowiska przyrodniczego

- **Złoże kruszywa naturalnego:**

„Nowe Grodzicznie IA” (GI)

„Nowe Grodzicznie II-pole A ” (GII)

Powyższe są to złoża kopalin udokumentowane, objęte obszarem górniczym oraz terenem górniczym i koncesją zezwalającą na eksploatację. Funkcja eksploatacji kopaliny jest prawnie przesądzona. Ochrona przed trwałym zainwestowaniem obli-

gatoryjna. Zagospodarowanie terenów górniczych zgodnie z postanowieniami koncesji na wydobywanie kopalin oraz zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

- **Złoże kruszywa naturalnego:**
 - „Lorki pole A” (LA)
 - „Lorki pole B” (LB)
 - „Mroczno” (M)
 - „Nowe Grodziczno III” (G III)
- **Złoże kredy jeziornej:**
 - „Wenecja pole A” (WA)
 - „Wenecja pole B” (WB)
 - „Rynek pola: I, II i III” (RI, RII, RIII)

Powyższe są to złoża kopalin udokumentowane, nie objęte obszarem górniczym i koncesją zezwalającą na eksploatację. Funkcja eksploatacji kopaliny nie jest prawnie przesądzona. Ochrona przed trwałym zainwestowaniem nie jest obligatoryjna.

Ponadto w obrębie Mroczno znajduje się potencjalne złożo kruszywa naturalnego. Funkcja eksploatacji kopaliny nie jest prawnie przesądzona. Ochrona przed trwałym zainwestowaniem nie jest obligatoryjna.

Ewentualne wydobycie kopalin i rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie walorów krajobrazowych terenów.

4. Sieć ekologiczna.

W koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA, południowo-wschodni fragment obszaru gminy położony jest w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym. Łączy on Zachodniomazurski Obszar Węzłowy o znaczeniu międzynarodowym (zalegający w kierunku na północny - wschód od terenu gminy) z Obszarem Pojezierza Chełmińskiego - Dobrzyńskiego, mającym rangę obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym (znajdującym się w kierunku na południowy - zachód od granic gminy).

I tak:

- fragmenty południowej części gminy pozostają w zasięgu ostoi przyrody „PRZEŁOMOWA DOLINA RZEKI WEL” (PLH 280015). Są to tereny położone w rejonie doliny rzeki Wel i rynny jeziora Kiełpińskiego. W ramach całej ostoi projektuje się objąć ochroną fragment doliny rzeki Wel wraz z obszarami położonymi w jej zakolu na północ od Lidzbarka Welskiego. Jest to obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu o charakterze polodowcowym. Ostoja obejmuje lasy, jeziora (kilkanaście większych oraz wiele tzw. oczek oraz stawów rybnych), kompleksy bagien, torfowisk i zarastających jezior. Na tym terenie rzeka Wel zachowała jeszcze stosunkowo naturalny charakter (liczne meandry i starorzecza). Stosunkowo duży obszar ostoi zajmują użytki rolne. Główne wartości przyrodnicze to: dolina rzeczna o naturalnym charakterze, stosunkowo dobrze zachowana szata roślinna, obecność zagrożonych zbiorowisk i gatunków roślin; bogata flora naczyniowa (około 660 gat.); bogata ornitofauna z wieloma gatunkami zagrożonymi i rzadkimi. Główne zagrożenia to: piętrzenie wody na rzece oraz często brak sprawnych przepławek, zanieczyszczenia wód,

- dolina rzeki Wel z Bałwanką i jez. Tylickim (Fabrycznym) w północno-zachodniej części gminy są częścią ostoi przyrody „DOLINA DRWECY” (PLH 280001). Jest to obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną.

- bezpośrednio przy granicy gminy, w rejonie wsi Ostaszewo znajduje się „OSTOJA WELSKA”. Łącznie stwierdzono 14 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 14 gatunków z Załącznika II.

Działania ochronne w wymienionych ostojach mają głównie polegać na zachowaniu rzeki i jej doliny w wysokim stopniu naturalności; zaniechaniu regulacji koryta, zachowaniu starorzeczy i innych zbiorników wodnych oraz zakrzaczonych brzegów, utrzymaniu naturalnej struktury roślinności nadbrzeżnej, wysp, urwistych brzegów, rozległych płątów szuwaru, ekstensywnym zagospodarowaniu łąkowo-pastwiskowym, ochronie wędrownych i zimowiskowych koncentracji ptaków, nie przegradzaniu rzeki i doliny, udrażnianiu rzeki – utrzymywaniu przepławek.

Zabronione jest pogarszanie stanu siedlisk przyrodniczych, oddziaływania negatywnego na gatunki chronione dla których ostoja została wyznaczona, pogarszanie integralności obszaru i jego powiązań z innymi ostojami.

5. Zlewnie chronione

Ustawa prawo wodne z 18.07.2001 r., która weszła w życie 1 stycznia 2002 r. ustanowiła zakaz wprowadzania ścieków do jezior oraz ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż jedna doba. Zakaz ten dotyczy obiektów nowych, wybudowanych po dniu wejścia w życie ustawy.

Na terenie gminy Grodziczno przepis ten dotyczy południowej i zachodniej części jej obszaru oraz fragmentów w jej części wschodniej.

6. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.

Jednym z podstawowych problemów jest stan czystości wód powierzchniowych i zagrożenie ich zanieczyszczenia. Wrażliwość wód powierzchniowych wynika z położenia większości obszaru gminy w zlewni jezior, które z natury mają niewielką zdolność do samooczyszczania – w porównaniu do wód płynących. Jakość badanych wód pozostaje w klasie II lub III. Z obserwacji makroskopowych wynika, że prawdopodobnie niektóre akwenty nie objęte badaniami, jak jez. Zwiniarz, są w gorszym stanie. Z jakością wód powierzchniowych wiąże się też jakość wód gruntowych, które, jak wynika z badań, są często zanieczyszczone.

W celu poprawy jakości wód docelowo powinno się miejscowości objąć gminnym systemem oczyszczania ścieków, który powinien się składać z oczyszczalni (odprowadzającej oczyszczone ścieki do wód powierzchniowych poza zlewnię pojezierną) oraz z systemu kanalizacyjnego (doprowadzającego ścieki do oczyszczalni z poszczególnych miejscowości). W zabudowie rozproszonej, w oddaleniu od jednostek osadniczych, można przewidywać indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej z odprowadzeniem oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych (na obszarze poza zlewnią pojezierną) lub do ziemi; względnie w ostateczności zbiorniki bezodpływowe, których zawartość byłaby okresowo wywożona do punktu zlewnego oczyszczalni.

Powinno się też minimalizować dopływy substancji biogenych i organicznych z pól. Realizować to można poprzez ochronę i tworzenie wzdłuż brzegów wód (szczególnie jezior) stref ochronnych z trwałej zieleni.

Szczególnej ochrony wymagają strefy litoralne jezior. Użytkowanie rekreacyjne terenów nadbrzeżnych nie powinno powodować znaczących ubytków roślinności w tej strefie.

Na niektórych terenach na obszarze gminy występują zagrożenia osuwiskowe. Według "Katalogu osuwisk województwa olsztyńskiego", wydanym przez Instytut Geologiczny w Warszawie w 1971 roku, zagrożenia osuwiskowe występują głównie w rejonie miejscowości Linowiec i Kuligi: na zboczach dolin cieków i na zboczach nad jeziorem Linowiec. W rejonie Linowca, na północ od Grodziczna i na wschód od Mroczna zinwentaryzowane zostały czynne osuwiska.

Masowe ruchy ziemi mogą wystąpić też na stromych zboczach innych terenów gminy, szczególnie na stromych zboczach doliny rzeki Wel.

Na terenach zagrożonych osuwiskami powinno się unikać lokalizowania zabudowy, a ewentualne wyjątki powinno się poprzedzać szczegółowym rozpoznaniem geologicznym warunków stateczności zboczy. Użytkowanie zboczy powinno zapewniać ich dobre odwodnienie. Najbardziej sprzyjającą stabilizacji zboczy jest trwała zieleń głęboko się ukorzeniająca.

Nisko położone tereny w dolinie rzeki Wel, to tereny zalewowe. Z obserwacji na wodowskazie Kuligi wynika, że za okres lat 1941 – 1990 stan maksymalny wody w rzece wyniósł 96,68 m npm. Informacje uzyskane od miejscowej ludności potwierdzają, że wylewy rzeki dotyczą części łąk położonych w jej dolinie. Brak informacji, aby zalewane były istniejące siedliska. Granice terenów zagrożonych powodzią wniesiono na rysunek Studium na podstawie materiałów RZGW w Gdańsku.

Zagrożeniem dla obszarów cennych przyrodniczo (ostoi przyrody) i korytarzy ekologicznych może być głównie nadmierna antropopresja i fragmentacja krajobrazu stwarzająca przeszkody dla migracji zwierzyny, a także monotypizacja krajobrazu i związane z nią likwidowanie śródpolnych zadrzewień i podmokłości.

Lokalnie stosunkowo licznie występują podmokłości i oczka wodne. Nie powinno się ich likwidować, a raczej powiększać, gdyż poprawiają (opóźniają) odpływ wód i sprzyjają równowadze biologicznej, będąc ostoją wielu gatunków zwierząt.

Zagrożenie dla krajobrazu stanowią głównie mało estetyczne budowle. Powinno się zadbać o odpowiedni wygląd architektoniczny wznoszonych budowli.

Zagrożenie dla czystości powietrza atmosferycznego istnieje w zasadzie tylko w sezonie grzewczym, w rejonie większych skupisk ludności. W stosowanych systemach grzewczych zaleca się unikać paliwa wysokoemisyjnego, w tym głównie węgla kamiennego i brunatnego oraz koksu.

Szczególnym nadzorem powinno się otaczać obiekty uciążliwe ze swej natury – jak oczyszczalnie ścieków, szamba, fermy zwierzęce czy zakłady mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

VIII. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

1. Podstawa formalno - prawna

Przedmiot, zakres oraz formy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami reguluje Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami).

Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustale-

niu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Gminy mają ustawowy obowiązek sporządzenia gminnej ewidencji zabytków. Ewidencja zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami.

Zgodnie z wymogami przywołanej wyżej ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami:

konieczne jest uzyskanie pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace prowadzone w zabytkach wpisanych do rejestru i w ich otoczeniu.

w odniesieniu do zabytków objętych ochroną konserwatorską na podstawie zapisów mpzp (figurujące w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków) lecz nie objętym wpisem do rejestru, inwestycje budowlane muszą być uzgodnione z WKZ. Pozytywną opinię WZK należy uzyskać również na prace przeprowadzane na podstawie ogłoszenia w starostwie powiatowym.

2. Zasady ochrony zasobów kulturowych

(opracowane na podstawie „Studium ochrony wartości kulturowych gminy Grodziczno”, sporządzonym w 2003 r przez mgr inż. arch. Jarosława Osmólskiego i dr Jerzego Sikorskiego w ramach prac nad niniejszym studium).

Obiekty architektury i budownictwa

Zabudowa wsi mieszkalna i gospodarcza, zabudowania folwarczne, budynki użyteczności publicznej (szkoły, leśniczówki, kaplice) posiada wyrazisty regionalny charakter. Przejawia się on w charakterystycznych formach zabudowy wiejskiej z domem zbudowanym z czerwonej cegły, licowanym, 1-1,5 kondygnacji, z dachem dwuspadowym krytym dachówką lub papą. Domy posiadają niekiedy wystawki, lub dobudowane drewniane ganki. Nieliczne przykłady budownictwa drewnianego zachowały się ponadto w miejscowościach: Świniarc i Mroczo. Są to ostatnie przykłady tradycyjnych chałup. W latach 30-tych XX w. pojawia się w związku z nasilonymi parcelacjami majątków i nasilającą się kolejną akcją osadniczą, typ zabudowy jednodworczej, kolonijnej.

Innym typem budownictwa mieszkalnego związanym z folwarkami są czworaki. Są to przeważnie wielorodzinne niskie domy usytuowane w bezpośredniej bliskości zabudowań gospodarczych folwarku. Formą architektoniczną nawiązują z reguły do pozostałych elementów zespołu.

Zabudowa gospodarcza murowana, ceglana, licowana, w przypadku obór często kamienna. Stodoły i spichlerze niekiedy budowano w konstrukcji szachulcowej. Wszystkie budowle gospodarcze pod dachami dwuspadowymi krytymi dachówką ceramiczną. Z budynków użyteczności publicznej wyodrębniają się szkoły jako obiekty budowane według typowych projektów, w zależności od lokalnych potrzeb już co najmniej od 4 ćwierci XIX w. na terenie całych Prus. Budynki te posiadały potrzebną ilość pomieszczeń dydaktycznych, oraz mieszkanie dla nauczyciela, a w okresie późniejszym również izbę pamięci. Zewnętrzna forma architektoniczna była pomyślana w sposób, gwarantujący łatwą realizację, dobre rozwiązania funkcjonalne i charakterystyczną formę. Wszystkie budynki winny być utrzymywane w należytym stanie. Modernizacje i remonty wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Dotyczy to również zachowanych układów wnętrz. Nowa zabudowa powinna nawiązywać kształtem architektonicznym i gabarytami do istniejącej w otoczeniu i nie tworzyć elementów dysharmonizujących z sąsiadującą tradycyjną zabudową. Należy utrzymywać tradycyjne pokrycia dachów, kąty spadku dachów. podziały otworów okiennych.

Obiekty sakralne

Istniejące na terenie gminy kościoły parafialne mają kształt architektoniczny zróżnicowany gdyż powstawały w różnym czasie od średniowiecza do XX wieku. Jest to szczególnie interesujący rytm tego terenu pozwalający obserwować rozwój architektury sakralnej na przestrzeni dziejów. Ze względu na katolicki charakter tego terenu, budowli sakralnych znajduje się tu dość dużo. Poza kościołami w każdej wsi znajduje się kilka kapliczek przydrożnych, oraz bardzo dużo krzyży przydrożnych wykonanych z drewna lub kutych z żelaza.

Kościół, kaplice, kapliczki i cmentarze, czynne i zamknięte, jako obiekty o wybitnej wartości zabytkowej oraz jako miejsca pamięci podlegają bezwzględnej ochronie. Wszelkie działania z nimi związane należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Cmentarze

Ze względu na historię tego terenu większość cmentarzy to rzymskokatolickie, choć występują tu też nieliczne ewangelickie, obecnie nieczynne, lub zamknięte. Obiekty te są niejednokrotnie zaniedbane, a czasem ich stare części dewastowane. Na cmentarzach obowiązuje zakaz wycinania drzew, usuwania nagrobków, rozbierania ogrodzeń. Należy je uporządkować w oparciu o opracowane projekty.

Zespoły dworsko-parkowe

Jako obiekty o dużych walorach krajobrazowych podlegają ochronie. Niedopuszczalne jest dzielenie zespołów, lokalizowanie na terenie parków budowli, wprowadzanie urządzeń technicznych, niwelacje ziemne, wycinanie drzew i krzewów, przypadkowe dosadzanie zieleni. Wszelkie zmiany sposobu użytkowania, adaptacje, remonty budynków wchodzących w skład zespołu muszą być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Wsie o zachowanym układzie przestrzennym

Ochronie podlega ich układ przestrzenny, to jest linie zabudowy, niwa siedliskowa, układ zabudowy w obrębie siedliska, układ drożny, i charakter zabudowy. W celu właściwej realizacji ochrony winny mieć opracowane miejscowe plany zagospodarowania. Dotyczy to Grodziczna, Boleszyna, Mrocza, Mroczenka, Zwiniarza, Świniarza.

3. Strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie gminy Grodziczno nie wyznaczono stref ochrony konserwatorskiej

4. Stanowiska archeologiczne

Na obszarze gminy występują stanowiska archeologiczne:

- o własnej formie krajobrazowej
- płaskie

Stanowiska posiadające własną formę krajobrazową grodziska i kurhany podlegają bezwzględnej ochronie – obowiązuje całkowity zakaz inwestowania, a wszelkie działania gospodarcze muszą uzyskać zezwolenie Konserwatora Zabytków. Na terenie gminy Grodziczno znajdują się dwa takie stanowiska: w rejonie wsi Trzcina nad rzeką Wel (oznaczone na rysunku studium nr 2) oraz w rejonie miejscowości Świniarza przy drodze Zwiniarza-Łążyn w pobliżu granicy gminy (oznaczone na rysunku studium nr 1).

Obszary występowania stanowisk płaskich są dostępne dla celów inwestycyjnych pod warunkiem przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych. Inwesty-

cje związane z wykonywaniem prac ziemnych na tych obszarach należy uzgadniać z właściwymi służbami konserwatorskimi.

Dla obszarów, gdzie nie ma rozpoznania archeologicznego przed dokonaniem lokalizacji należy takie rozpoznanie przeprowadzić.

5. Kształtowanie form architektonicznych

Na obszarze całej gminy architektura nowych lub podlegających przebudowie budynków winna skalą i formą nawiązywać do dobrych tradycji architektury regionalnej. Jako zasadę należy przyjąć wysokość zabudowy do 2-ch kondygnacji oraz stosowanie stromych dachów o pokryciu w kolorze ciemno czerwonym lub brązowym, od której można stosować odstępstwa w uzasadnionych przypadkach.

Przez dach stromy rozumie się dach o kącie nachylenia co najmniej 35°. W oparciu o powyższe zasady, w planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy, należy ustalać wytyczne kształtowania zabudowy.

6. Zasób obiektów zabytkowych

Obiekty wpisane do rejestru zabytków

BOLESZYN	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-1078	5 sierpnia 1968
BOLESZYN	KAPLICA P.W. ŚW. HUBERTA	A-1079	5 sierpnia 1968
GRODZICZNO	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. PIOTRA I PAWŁA WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-1077	4 sierpnia 1968
JAKUBKOWO	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY	A-2830	15 czerwca 1989
JAKUBKOWO	PARK DWORSKI /FRAGMENT/	A-3640	3 grudnia 1993
MONTOWO	SPICHLERZ	A-1744	20 grudnia 1986
MONTOWO	ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY	A-3944	6 stycznia 1997

ŚWINIARC	GRODZISKO WYŻYNNE	C-059	26 kwietnia 1969
TRZCIN	GRODZISKO	C-103	27 lipca 1949

Obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków - (W) oraz obiekty wytypowane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków - (G)

Poniższa lista może być zweryfikowana na etapie sporządzania gminnej ewidencji zabytków.

001	MROCZENKO	DOM, BUD. GOSP.	PO PÓŁNOCNEJ STRONIE DROGI PRZY WJEŹDZIE OD MJSC. GWIŹDZINY	G
002	MROCZENKO	DOM, BUD. GOSP.	PO POŁUDNIOWEJ STRONIE DROGI	G

			PRZY WJEŹDZIE OD MJSC. GWIŹDZINY		
003	MROCZENKO	DOM		002	G
004	MROCZENKO	DOM		003	G
005	MROCZENKO	DOM		012	G
006	MROCZENKO	DOM		015	G
007	MROCZENKO	DOM		016	G
008	MROCZENKO	DOM, BUD. GOSP.		019	G
009	MROCZENKO	DOM		021	G
010	MROCZENKO	DOM		022	G
011	MROCZENKO	DOM		024	G
012	MROCZENKO	DOM		028	G
013	MROCZENKO	DOM		029	G
014	MROCZENKO	DOM		032	G
015	MROCZENKO	DOM		034	G
016	MROCZENKO	BUD. GOSP.		038	G
017	MROCZENKO	DOM		047	G
018	MROCZENKO	DOM		048	G
019	MROCZENKO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	PRZY NR 049		G
020	NOWE GRODZICZNO	DOM		001	G
021	NOWE GRODZICZNO	DOM		003	G
022	NOWE GRODZICZNO	DOM		008	G
023	NOWE GRODZICZNO	DOM		008B	G
024	NOWE GRODZICZNO	DOM, 3 BUD. GOSP.	PRZY NR 8		G
025	NOWE GRODZICZNO	DOM		010	G
026	NOWE GRODZICZNO	DOM		011	G
	NOWE GRODZICZNO	DWÓR WRAZ Z BUDYNKAMI GOSPODARCZYMI, BRAMA WJAZDOWA		013	W
027	NOWE GRODZICZNO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	NA ROZSTAJU DRÓG, PRZY NR 14A		G
028	NOWE GRODZICZNO	DOM, BUD. GOSP.		017	G
029	NOWE GRODZICZNO	DOM		025	G
030	NOWE GRODZICZNO	DOM		026	G
031	NOWE GRODZICZNO	DOM		027	G
032	NOWE GRODZICZNO	DOM, BUD. GOSP.		034	G
033	NOWE GRODZICZNO	DOM		035	G
034	NOWE GRODZICZNO	DOM		036	G
035	NOWE GRODZICZNO	SZKOŁA, BUD. GOSP.		037	G
036	NOWE GRODZICZNO	DOM		038	G
037	NOWE GRODZICZNO	DOM, BUD. GOSP.		039	G
038	NOWE GRODZICZNO	DOM		072	G
039	NOWE GRODZICZNO	DOM		077	G
040	NOWE GRODZICZNO			082	G
041	MONTOWO	DRÓŻNICZÓWKA			G
042	MONTOWO	DOM, BUD. GOSP.		004	G
043	MONTOWO	DOM, BUD. GOSP.		005	G
044	MONTOWO	DOM		010	G
045	MONTOWO	DOM		012	G
046	MONTOWO	DOM		013	G
047	MONTOWO	DOM		023	G
048	MONTOWO	DOM		025	G
049	MONTOWO	DOM		026	G
050	MONTOWO	DOM		028A	G
051	MONTOWO	DOM		031	G
052	MONTOWO	DOM		032	G
053	MONTOWO	DOM		037	G
054	MONTOWO	DOM		038	G

055	MONTOWO	DOM		040	G
056	MONTOWO	DOM		056	G
057	LINOWIEC	DOM	ŚWIETLICA MIEJSKA	004	G
058	LINOWIEC	DOM		047	G
059	LINOWIEC	DOM		048	G
060	LINOWIEC	DOM		051	G
061	LINOWIEC	DOM		054	G
062	LINOWIEC	WIADUKT KOLEJOWY			W
063	LINOWIEC	BUD. KOLEJOWY	PRZY WIADUKCIE		G
064	LINOWIEC	ZABUDOWANIA FOLWARCZNE			W
065	KULIGI	STACJA KOLEJOWA			G
066	KULIGI	BUD. GOSP.		004	G
067	KULIGI	DOM		005	G
068	KULIGI	DOM		008	G
069	KULIGI	DOM		010	G
070	KULIGI	DOM		016	G
071	KULIGI	DOM, BUD. GOSP.		018	W
072	KULIGI	DOM		019	G
073	KULIGI	DOM		054	G
074	KULIGI	WIADUKT KOLEJOWY			W
075	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		004	G
076	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		005	G
077	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		008	G
078	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		009	G
079	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		018	G
080	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		019	G
081	ZAJĄCZKOWO LUBAWSKIE	DOM		035	G
082	GRODZICZNO	DOM		037	G
083	GRODZICZNO	DOM		019	G
084	GRODZICZNO	BUD. GOSP.		017	G
085	GRODZICZNO	DOM, BUD. GOSP.		039	G
086	GRODZICZNO	DOM		049	G
087	GRODZICZNO	BUD. KOLEJOWY		052	G
088	GRODZICZNO	WIEŻA CIŚNIEN			G
089	GRODZICZNO	BUD. KOLEJOWY	OBOOK NR 52		G
090	GRODZICZNO	BUDYNEK STACJI KOLEJOWEJ			G
091	ZWINIARZ	DOM		016	G
092	ZWINIARZ	DOM, BUD. GOSP.		014	G
093	ZWINIARZ	DOM		009	G
094	ZWINIARZ	DOM		007	G
095	ZWINIARZ	DOM		003A	G
096	ZWINIARZ	DOM		001	W
097	ZWINIARZ	KOŚCIÓŁ			W
098	ZWINIARZ	DOM – PLEBANIA		034	G
099	ZWINIARZ	DOM, BUD. GOSP.		035	G
100	ZWINIARZ	DOM		038	G
101	ZWINIARZ	DOM	NAPRZECIWKO OSP		G
102	ZWINIARZ	DOM, BUD. GOSP.		026	G
103	ZWINIARZ	DOM, BUD. GOSP.		028	G
104	ZWINIARZ	DOM, BUD. GOSP.		027	G

105	ZWINIARZ	DOM		025	G
106	ZWINIARZ	DOM		023	G
107	ZWINIARZ	DOM		018	G
108	ZWINIARZ	DOM		020	G
109	ZWINIARZ	DOM		019	G
110	BIAŁOBLÓTY	DOM	KATLEWO	025	G
111	BIAŁOBLÓTY	OBORA	KATLEWO	024A	G
112	BIAŁOBLÓTY	DOM	KATLEWO	033	G
113	BIAŁOBLÓTY	DOM	KATLEWO	036	G
114	BIAŁOBLÓTY	DOM	KATLEWO	037	G
115	BIAŁOBLÓTY	OBORA	KATLEWO	010	G
116	ŚWINIARC	DOM, OBORA		001	G
117	ŚWINIARC	DOM, BUD. GOSP.		002	W
118	ŚWINIARC	DOM		003	G
119	ŚWINIARC	DOM		003A	G
120	ŚWINIARC	DOM		004	G
121	ŚWINIARC	DOM		005	G
122	ŚWINIARC	CHATA		007	G
123	ŚWINIARC	DOM		008	G
124	ŚWINIARC	DOM		009	G
125	ŚWINIARC	DOM		015	G
126	ŚWINIARC	DOM, BUD. GOSP.		016	W
127	ŚWINIARC	DOM, OBORA		017	G
128	ŚWINIARC	DOM		022	G
129	ŚWINIARC	OBORA		023	G
130	ŚWINIARC	OBORA		023A	G
131	KATLEWO	DWÓR Z ZESPOŁEM FOLWARCZNYM			W
132	OSTASZEWO	DOM		001	G
134	OSTASZEWO	DOM, OBORA, BUD. GOSP.		005	G
135	OSTASZEWO	CHATA		007	G
136	OSTASZEWO	OBORA		010	G
137	OSTASZEWO	DOM		012	G
138	OSTASZEWO	SZKOŁA		015	G
139	OSTASZEWO	DOM		016	G
140	OSTASZEWO	OBORA		017	G
141	OSTASZEWO	BUDYNEK OSP		018	G
142	OSTASZEWO	OBORA		019	G
143	OSTASZEWO	DOM		020	G
144	OSTASZEWO	DOM		027	G
145	OSTASZEWO	DOM		029	G
146	OSTASZEWO	DOM		037	G
147	OSTASZEWO	DOM		038	G
148	OSTASZEWO	DOM		040	G
149	OSTASZEWO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	PRZY NR 40		G
150	OSTASZEWO	DOM		069	G
151	OSTASZEWO	OBORA	ZA NR 69		G
152	OSTASZEWO	DOM		070	G
153	OSTASZEWO	DOM		093	G
154	OSTASZEWO	DOM, BUD. GOSP.		096	G
155	OSTASZEWO	DOM		097	G
156	OSTASZEWO	DOM, OBORA		098	G
157	OSTASZEWO	DOM, OBORA		099	G
158	OSTASZEWO	DOM		100	G
159	RYNEK	DOM		001	G
160	RYNEK	DOM, OBORA		002	G
161	RYNEK	DOM, OBORA		005	G
162	RYNEK	DOM		007	G
163	RYNEK	OBORA	ZA NR 7		G
164	RYNEK	DOM		011	G

165	RYNEK	DOM		012	G
166	RYNEK	DOM		014	G
167	RYNEK	DOM		020	G
168	RYNEK	DOM		045	G
169	TRZCIN	DOM		002	G
170	TRZCIN	DOM		006	G
171	TRZCIN	DOM		010	G
172	TRZCIN	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	PRZY NR 10		G
173	TRZCIN	SZKOŁA, BUD. GOSP.		020	G
174	TRZCIN	OBORA	OBOK SZKOŁY		G
175	TRZCIN	DOM	30		G
176	MROCZNO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	ZA MROCZNEM PRZY DRODZE W KIERUNKU TRZCINA		G
177	MROCZNO	DOM		236	G
178	MROCZNO	DOM	W POBLIŻU NR 236		G
179	MROCZNO	DOM		073	G
180	MROCZNO	OBORA		071	G
181	MROCZNO	DOM		018	G
182	MROCZNO	KAMIENICA		082	G
183	MROCZNO	DOM		083	G
184	MROCZNO	DOM		091	G
185	MROCZNO	DOM		093	G
186	MROCZNO	DOM		097	G
187	MROCZNO	KOŚCIÓŁ			W
188	MROCZNO	DOM		030	G
189	MROCZNO	DOM		068	G
190	MROCZNO	DOM		067	G
191	MROCZNO	DOM		066	G
192	MROCZNO	DOM, BUD. GOSP.		065	G
193	MROCZNO	DOM		064	G
194	MROCZNO	SZKOŁA		036	G
195	MROCZNO	DOM		038	G
196	MROCZNO	DOM		054	G
197	MROCZNO	DOM		154	G
198	MROCZNO	DOM		153	
199	MROCZNO	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	ZA MROCZNEM PRZY DRODZE W KIERUNKU BRZOSIA LUBAWSKIEGO		G
200	BOLESZYN	DOM		002	G
201	BOLESZYN	DOM		046	G
202	BOLESZYN	DOM		045	G
203	BOLESZYN	DOM, OBORA		004	G
204	BOLESZYN	DOM		041	G
205	BOLESZYN	DOM		040	G
206	BOLESZYN	DOM		005	G
207	BOLESZYN	PLEBANIA			W
208	BOLESZYN	KAPLICA	PRZY KOŚCIELE		W
209	BOLESZYN	DOM		008	G
210	BOLESZYN	DOM		011	G
211	BOLESZYN	DOM		012	G
212	BOLESZYN	DOM		017	G
213	BOLESZYN	DOM		018	G
214	BOLESZYN	DOM		022	G
215	BOLESZYN	DOM		023	G
216	BOLESZYN	DOM		025	G
217	BOLESZYN	DOM		030	G

218	BOLESZYN	DOM		032	G
219	BOLESZYN	DOM, OBORA		038	G
220	BOLESZYN	DOM		048	G
221	KOWALIKI	DOM, OBORA		004	G
222	KOWALIKI	DOM		002	G
223	KOWALIKI	DOM		020	G
224	KOWALIKI	DOM		017	G
225	KOWALIKI	DOM		016	G
226	KOWALIKI	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	PRZY KONCU MIEJSCOWOŚCI PRZY DRODZE W KIERUNKU BOLESZYNA		G
227	GRODZICZNO	MŁYN		-	W
228	JAKUBOWO	WOZOWNIA –OB. GARAŻ		-	W
229	JAKUBOWO	PAŁAC-OB. DOM MIESZKALNY		-	W
230	KATLEWO	PARK		-	W
231	KATLEWO	DWÓR		-	W
232	GRODZICZNO	DWÓR		-	W

Cmentarze

Boleszyn	katolicki	pocz. XXw.	poza wsią przy drodze do Sugajna
Boleszyn	katolicki-przykościelny	2 poł. XIXw., pierwotnie z poł. XVIIIw.	w centrum wsi, wokół kościoła przy drodze Mroczo-Lidzbark Welski
Grodziczno	katolicki-przykościelny	2 poł. XIXw.	przy kościele paraf.
Grodziczno	ewangelicki/rodowy-zlikwidowany, zabudowany	2 poł. XIXw.	w zach. części parku dworskiego
Grodziczno	katolicki-parafialny	2 poł. XIXw.	poza wsią, przy drodze do Katlewa
Janowo	rzymskokatolicki	XIXw.	w północnej cz. Wsi, wokół kościoła
Katlewo	ewangelicki	1869	ok. 1 km od wsi, w lesie po stronie wsch.
Kuligi	ewangelicki	pocz. XXw.	w polu przy drodze polnej
Mroczo	katolicki-przykościelny	poł. XIXw.	przy kościele w centralnej części wsi
Mroczo	miejsce pamięci narodowej/pomordowanym w 1944 r.	1960	przy szosie z Mroczo do wsi Trzcina
Mroczo	katolicki	1920	w południowej cz. Wsi przy drodze od kościoła do szosy na Boleszyn, na płaskim terenie
Ostaszewo	ewangelicki	pocz. XXw.	przy szosie Lidzbark-Lubawa, na płd. Od wsi, w pobliżu skrzyżowania z drogą polną
Rynek	ewangelicki/rodowy	2 poł. XIXw.	na południe od dziedzińca dworskiego, na skraju lasu i głębokiego jaru, teren płaski
Świniarzec	rzymskokatolicki	XIXw./na gruncie cm. Średniowiecznego	w środku wsi, wokół kościoła, w pobliżu drogi na Działdowo
Zwiniarz	katolicki-parafialny	poł. XIXw.	w płd. cz. wsi przy szosie do Działdowa, na płaskim terenie, od płd. i zach. ogrodzony murem
Zwiniarz	katolicki/miejsce pamięci narodowej	1944	500 m. na wschód od wsi, przy drodze polnej na skarpie młodnika (lasu sosnowego)
Zwiniarz	katolicki	1913	przy kościele par. w centrum wsi

Stanowiska archeologiczne

L.p.	Miejscowość	Numer w miejsc.	Nr obszaru AZP	Typ stanowiska	Chronologia
1	2	3	4	5	6
1	Świniarc	1		Grodzisko	wczesne średniowiecze
2	Trzcin	1	33-54/1	Grodzisko	wczesne średniowiecze
3	Trzcin	2	33-54/2	osada	nowożytna
4	Trzcin	3	33-54/3	śląd osadn.	epoka kamienia
5	Trzcin	4	33-54/4	osada	późne średniowiecze
6	Kowaliki	1	33-54/5	osada	wcz. epoka żelaza
7	Kowaliki	2	33-54/6	osada	wczesne średniowiecze
8	Kowaliki	3	33-54/7	osada	późne średniowiecze
9	Kowaliki	4	33-54/8	osada	późne średniowiecze
10	Kowaliki	5	33-54/9	śląd osadn.	neolit
11	Trzcin	5	33-54/10	osada	wczesne średniowiecze
12	Trzcin	6	33-54/11	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
13	Trzcin	7	33-54/12	osada	późne średniowiecze
14	Trzcin	8	33-54/13	osada	późne średniowiecze
15	Kowaliki	8	33-54/18	osada	późne średniowiecze
16	Trzcin	10	33-54/20	śląd osadn. osada	starożytny późne średniowiecze
17	Trzcin	11	33-54/21	śląd osadn. osada	epoka kamienia wcz. Epoka żelaza
18	Trzcin	12	33-54/22	śląd osadn.	neolit
19	Trzcin	13	33-54/23	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
20	Trzcin	14	33-54/24	śląd osadn. śląd osadn.	neolit wczesne średniowiecze
21	Trzcin	15	33-54/25	osada	starożytna
22	Trzcin	17	33-54/27	śląd osadn. osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze
23	Trzcin	18	33-54/28	osada	późne średniowiecze
24	Trzcin	19	33-54/29	osada cmentarzysko	późne średniowiecze
25	Trzcin	20	33-54/30	osada	wczesne średniowiecze
26	Trzcin	21	33-54/31	śląd osadn.	starożytny
27	Mroczno	12	33-54/40	osada	późne średniowiecze
28	Mroczno	13	33-54/41	osada	późne średniowiecze
29	Mroczno	14	33-54/42	osada	późne średniowiecze
30	Mroczno	15	33-54/43	osada	późne średniowiecze

31	Mroczo	16	33-54/44	osada	późne średniowiecze
32	Mroczo	22	33-54/50	osada	późne średniowiecze
33	Mroczo	25	33-54/53	osada	późne średniowiecze
34	Mroczo	26	33-54/54	osada	późne średniowiecze
35	Mroczo	27	33-54/55	osada	późne średniowiecze
36	Mroczo	28	33-54/56	osada	późne średniowiecze
37	Boleszyn	2	33-54/57	śląd osadn. śląd osadn.	neolit wczesne średniowiecze
38	Boleszyn	3	33-54/58	osada	wczesne średniowiecze
39	Boleszyn	4	33-54/59	osada	wczesne średniowiecze
40	Boleszyn	5	33-54/60	osada	późne średniowiecze
41	Boleszyn	6	33-54/61	śląd osadn osada	paleolit wczesne średniowiecze
42	Boleszyn	8	33-54/63	osada	późne średniowiecze
43	Boleszyn	9	33-54/64	osada	wczesne średniowiecze
44	Trzcina	25	33-54/65	śląd osadn.	neolit
45	Grodziczno	2	32-54/1	osada	wczesne średniowiecze
46	Grodziczno	3	32-54/2	osada	wczesne średniowiecze
47	Grodziczno	4	32-54/3	osada osada osada	neolit wczesna epoka żelaza późne średniowiecze
48	Grodziczno	5	32-54/4	osada	wczesne średniowiecze
49	Grodziczno	6	32-54/5	osada	późne średniowiecze
50	Lorki	1	32-54/6	śląd osadn. osada	neolit późne średniowiecze
51	Lorki	2	32-54/7	osada	neolit
52	Grodziczno	7	32-54/8	śląd osadn.	neolit
53	Mroczenko	1	32-54/9	śląd osadn.	neolit
54	Lorki	3	32-54/10	osada	późne średniowiecze
55	Lorki	4	32-54/11	śląd osadn.	późne średniowiecze
56	Lorki	5	32-54/12	osada	późne średniowiecze
57	Grodziczno	1	32-54/13	osada	wczesne średniowiecze
58	Grodziczno	8	32-54/14	śląd osadn.	starożytny
59	Rynek	4	32-54/15	śląd osadn. osada	neolit późne średniowiecze
60	Rynek	5	32-54/16	osada	wczesne średniowiecze
61	Rynek	6	32-54/17	śląd osadn.	epoka brązu
62	Lorki	6	32-54/18	śląd osadn. osada	neolit późne średniowiecze

63	Lorki	7	32-54/19	osada	wczesne średniowiecze
64	Lorki	8	32-54/20	śląd osadn.	epoka kamienia
65	Lorki	9	32-54/21	śląd osadn.	neolit
66	Lorki	10	32-54/22	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
67	Lorki	11	32-54/23	osada	wczesna epoka żelaza
68	Lorki	12	32-54/24	osada	okres wpływów rzymskich
69	Lorki	13	32-54/25	osada	okres wpływów rzymskich
70	Trzcin	26	32-54/26	śląd osadn. osada	neolit okres wpływów rzymskich
71	Trzcin	27	32-54/27	osada	wczesne średniowiecze
72	Trzcin	28	32-54/28	śląd osadn.	starożytny
73	Trzcin	29	32-54/29	śląd osadn. śląd osadn.	neolit okres wpływów rzymskich
74	Lorki	14	32-54/30	śląd osadn. osada	neolit wczesne średniowiecze
75	Rynek	7	32-54/31	śląd osadn. osada	neolit wczesne średniowiecze
76	Mroczenko	2	32-54/32	śląd osadn.	neolit
77	Mroczenko	3	32-54/33	śląd osadn.	neolit
78	Grodziczno	9	32-54/34	osada	późne średniowiecze
79	Grodziczno	10	32-54/35	śląd osadn.	neolit
80	Katlewo	1	32-54/36	śląd osadn.	neolit
81	Grodziczno	11	32-54/37	osada	późne średniowiecze
82	Mroczo	1	32-54/41	osada	nowożytna
83	Mroczo	2	32-54/42	Osada	wczesna epoka żelaza
84	Mroczo	3	32-54/43	śląd osadn. śląd osadn.	neolit wczesna epoka żelaza
85	Mroczo	4	32-54/44	osada	wczesna epoka żelaza
86	Mroczenko	7	32-54/45	osada	późne średniowiecze
87	Mroczenko	8	32-54/46	śląd osadn.	neolit
88	Trzcin	30	32-54/47	osada	wczesne średniowiecze
89	Trzcin	31	32-54/48	osada	wczesna epoka żelaza
90	Trzcin	32	32-54/49	śląd osadn. osada	neolit okres wpływów rzymskich
91	Trzcin	33	32-54/50	śląd osadn.	okres wpływów rzymskich
92	Trzcin	34	32-54/51	śląd osadn. śląd osadn.	neolit okres wpływów rzymskich
93	Trzcin	35	32-54/52	osada	wczesne średniowiecze
94	Grodziczno	12	32-54/53	osada	wczesne średniowiecze

95	Grodziczno	13	32-54/54	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
96	Grodziczno	14	32-54/55	śląd osadn	epoka brązu
97	Grodziczno	15	32-54/56	śląd osadn.	neolit
98	Grodziczno	16	32-54/57	śląd osadn	neolit
99	Grodziczno	17	32-54/58	osada	neolit
100	Grodziczno	18	32-54/59	śląd osadn.	neolit
101	Grodziczno	19	32-54/60	śląd osadn.	neolit
102	Grodziczno	20	32-54/61	śląd osadn.	okres wpływów rzymskich
103	Linowiec	1	32-54/62	śląd osadn.	neolit
104	Grodziczno	21	32-54/63	osada osada	neolit późne średniowiecze
105	Grodziczno	22	32-54/64	śląd osadn.	wczesne średniowiecze
106	Grodziczno	23	32-54/65	osada	neolit
107	Linowiec	2	32-54/66	śląd osadn.	neolit
108	Linowiec	3	32-54/67	śląd osadn	neolit
109	Linowiec	4	32-54/68	śląd osadn.	neolit
110	Grodziczno	24	32-54/69	osada	neolit
111	Mroczenko	9	32-54/70	osada	późne średniowiecze
112	Mroczenko	10	32-54/71	osada	późne średniowiecze
113	Mroczenko	11	32-54/72	osada	późne średniowiecze
114	Mroczenko	12	32-54/73	śląd osadn.	neolit
115	Mroczenko	13	32-54/74	osada	Wczesna epoka żelaza

Aleje przydrożne

Aleje przydrożne są istotnym elementem środowiska kulturowo-przyrodniczego. Na terenie gminy Grodziczno zachowała się znaczna liczba dróg z historycznymi nasadzeniami alejowymi. Modernizacja sieci drogowej musi uwzględniać zachowanie wyszczególnionych poniżej i wrysowanych na rysunku studium alei przydrożnych.

Aleje typowane do ochrony jako element krajobrazu kulturowego

Drogi z zachowanymi alejami:

1. droga wojewódzka nr 541N Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Dobrzyń,
- odcinek typowany do ochrony: skrzyżowanie z drogą nr 538 – Kiełpiny
2. droga powiatowa nr 1250N Brzozie Lubawskie – Mroczo – Rynek,
- aleja klonowa (Sugajenko - Mroczo) z domieszką lipy jesionu i kasztanowca - postulowana do ustanowienia pomnika przyrody
- odcinek typowany do ochrony: Rynek – droga nr 541
3. droga powiatowa nr 1335N Nowe Miasto Lubawskie – Mroczo – Słup – droga woj. nr 544 – typowana do ochrony na całej długości.

IX. OBRONA CYWILNA I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

1. Obrona cywilna

Na terenie gminy nie przewiduje się inwestycji z zakresu obrony cywilnej o charakterze krajowym i wojewódzkim.

2. Ochrona przeciwpożarowa

W zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- zachować istniejące obiekty straży pożarnej
- przy realizacji sieci wodociągowej przewidywać odpowiednią ilość hydrantów i ciśnienie zgodnie z przepisami odrębnymi
- przy projektowaniu obiektów usługowych i przemysłowych przewidywać drogi pożarowe.

X. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

1. Na obszarze gminy nie występują programy służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym w rozumieniu art. 48 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.
2. Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju należą:
 - Modernizacja drogi wojewódzkiej układu podstawowego nr 541 Lubawa – Żuromin do parametrów technicznych klasy G.
 - Modernizacja dróg układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych
 - Opracowanie planu ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego.
 - Modernizacja linii kolejowej magistralnej E-65: Warszawa Wsch. – Działdowo – Iława - Gdynia.
 - Zwiększenie lesistości – zalesienie gruntów o ogólnej powierzchni w województwie ok. 50 tys. ha
 - Wdrożenie programu ochrony Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000
 - Poszerzenie rozpoznania dorobku kulturowego na terenie województwa i uprządkowanie ewidencji.

XI. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

1. Sukcesywne zbrojenie terenów gminy w sieć kanalizacji sanitarnej -budowa oczyszczalni wraz z siecią kanalizacji sanitarnej.
2. Sukcesywne zbrojenie terenów gminy w sieć wodociągową.
3. Modernizacja dróg gminnych wraz z obiektami inżynierskimi.
4. Budowa lokalnych ścieżek rowerowych.
5. Modernizacja lub rozbudowa linii średniego i niskiego napięcia.
6. Budowa lub modernizacja obiektów na potrzeby oświaty, ochrony zdrowia, kultury.
7. Rozbudowa i utrzymanie we właściwym stanie cmentarzy komunalnych.
8. Budowa urządzeń rekreacyjnych i sportowych na potrzeby społeczności miejscowej.
9. Rewitalizacja centrum wsi gminnej Grodziczno.

XII. PLANY MIEJSCOWE

1. Plany miejscowe sporządzone na mocy ustawy z 1994 r

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów w miejscowości Rynek, uchwalony Uchwałą Nr XVI/107/200 Rady Gminy w Grodzicznie z dnia 29.09.2000 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr 72 z dnia 17.11.2000r. poz. 902.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy rekreacyjnej nad jez. Hartowieckim.
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy produkcyjnej w obrębie Montowo.
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów wokół jeziora w Mrocznie.

2. Plany miejscowe sporządzone na mocy ustawy z 2003 r.

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego działkę geodezyjną nr 145 położoną na gruntach wsi Zajączkowo.
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego działki nr 150 i 151 położone na gruntach wsi Mroczno.
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmującego działkę geodezyjną nr 317/2 położoną na gruntach wsi Mroczno – w toku opracowania.
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przy drodze wojewódzkiej w Grodzicznie – w toku opracowania.

3. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan zagospodarowania przestrzennego.

- 1) Miejscowość Grodziczno - miejscowość gminna pełniąca funkcje administracyjne i usługowe.
- 2) Tereny rozwojowe funkcji przemysłowych w miejscowości Grodziczno.
- 3) Tereny rozwojowe funkcji rekreacyjnej w miejscowości Mroczenko n/rz Bałwaną i w obrębie Mroczno.
- 4) Tereny rozwojowe funkcji rekreacyjnych w miejscowości Rynek i w rejonie jeziora Grądy.
- 5) Miejscowość Zwiniarz wraz z terenami rozwojowymi.

Rada Gminy może zdecydować o objęciu planami miejscowymi również innych terenów niż wymienione, stosownie do potrzeb.

XIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

- Obszarami, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe są tereny górnicze, na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze.
- Na terenie gminy Grodziczno nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości a także obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszarów przestrzeni publicznej.

XIV. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

W gminie Grodziczno terenami zamkniętymi są tereny kolejowe oraz tereny niezbędne do jej przebudowy.

XV. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na mapie stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej zmiany studium, wrysowano tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi – zasięg wielkiej wody o prawdopodobieństwie 1%, na podstawie materiałów Regionalnego Zarządu gospodarki Wodnej w Gdańsku

Na w/wym obszarach obowiązują przepisy ustawy Prawo wodne dotyczące zasad zagospodarowania terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Zagadnienie zagrożenia ruchami masowymi ziemi zostały omówione w rozdz.VII pkt 6

XVI. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY.

W granicach gminy w/w obszary mogą występować w złożach kruszywa naturalnego jeżeli będą tego wymagać warunki eksploatacji, zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

XVII. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.

Rekultywacji wymagają tereny "dzikich" wyrobisk poeksploatacyjnych oraz tereny po wyeksploatowaniu kruszyw i kredy jeziornej w oparciu o ustalony kierunek rekultywacji dla złóż, dla których przestały obowiązywać koncesje lub zostały one wygaszone.

XVIII. INNE OBSZARY PROBLEMOWE, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCEGO W GMINIE.

W gminie Grodziczno nie występuje potrzeba wyznaczenia w/w obszarów

XIX. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ.U. NR 41, POZ. 412 ORAZ Z 2002 R. NR 113, POZ. 984 I NR 153, POZ. 1271).

W granicach gminy Grodziczno w/w obszary nie występują.